

nt
naš tednik

Petek, 29. marca 1991
P.b.b. Erscheinungsort Klagenfurt/Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Celovec

Veliki četrtek

Na veliki četrtek po glorijski slovesne maše „zvonovi odletijo v Rim“ ter utihnejo za tri dni, do sobote. Po starem redu so odleteli že v četrtek zjutraj in se spet vrnili v soboto zjutraj, po novem pa odletijo šele zvečer in se tudi vrnejo šele na noč. Po ljudski veri ima voda v tistih trenutkih, ko zvonove na veliki četrtek zavežejo, in tedaj, ko jih na veliko soboto spet odvežejo, posebno moč. Kakor poroča Vinko Möderndorfer, sō na Koroškem ob tej priložnosti svoj čas preganjali lišaj. Med zvonjenjem na veliki četrtek so si umivali obraz in zraven govorili: „Lišej, lišaj, fuj te bodi, ki si na veliki petek meso jedu! Lišej, lišaj, pojdi nazaj!“ Pri Zilji pa so po Graberjevem poročilu verovali, da je voda med zvonjenjem zdravilna za oči. Zato so si jih močili, da bi bolje videli. Namesto zvonov se v drugi polovici velikega tedna oglašajo z zvonika velika raglja, ki ji na Koroškem pri Zilji pravijo ropotec ali ropotulja, v Rožu in na Gurah „ropotélca“, v Podjuni pa „klepra“. Kjer v zvoniku niso imeli stolpne raglje, so na Slovenskem ponekod otroci ragljali po vasi z majhnimi ragljami, kakršne uporabljajo ministranti v cerkvi, ter zjutraj, opoldne in zvečer naznanjali ljudem čas molitve.

Veliki petek

Veliki petek, spominski dan Jezusove smrti, je dan najstrožjega posta v letu. V prejšnjih časih so se ponekod postili ves dan do noči. Še živino so menda dali stradati. Na Koroškem hudomušno pripovedujejo, kako je na veliki petek celó pes sklenil, da pojde od hiše, ker mu je bilo posta že preveč. Ko pa je videl, kaj gospodinja pripravljala za praznike, si je premislil in je ostal. Tega dneva se je prišla še posebno dolga vrsta ljudskih verovanj in vraž. Na Koroškem so verovali ponekod, da se ti izpolni vsaka stvar, ki si jo poželiš na ta dan pred sončnim vzhodom. V Grebinju so kmetice pred sončnim vzhodom polovile vse kure, jim pristrigle peruti, potem pa jih zaprle v klet, da bi jih jastreb ali lisica ne videla. Pa tudi zelja so jim dale, da bi ga poleteli ne kluvalje. To bi utegnil biti spomin na nekdanje predkrščansko novo leto v vigredi, ko so za novo leto coprali. Kakor poroča Vinko Möderndorfer, je na Koroškem šel tisti, ki ga je trl „trót“ (kolika) v trebuhu, na veliki petek pred sončnim vzhodom na polje, potegnil tam trikrat s kosom slanine okoli popka, in sicer v obratni smeri kakor kroži sonce, zraven pa govoril: „Ti grdi trot, na veliki petek pred sončnim vzhodom že špeh ješ!“ Kdor je naredil tako, je bil po ljudski veri leto dni varen pred trotom.

V Rožu ponekod še danes vrže gospodinja preostanek lanskega prajtelj-

Po cvetni nedelji obhajamo t. i. veliki teden, Cerkev ga imenuje „sveti teden“. To je te-

nih kosov pa napravijo bakle. Prvi trije dnevi velikega tedna so še kar delavniški. Na veliki če-

VELIKI

TEDEN

den neposredne priprave na velikonočne praznike. Doma imajo predvsem gospodinjje polne roke dela. Treba je očediti hišo in pospraviti okoli hiše, na vrtu in na gorici, pripraviti velikonočna jedila in še to in ono. Gospodar pripravi drevesno gobo za blagoslovljeni ogenj. Kjer je še v navadi velikonočni kres, tam fantje nabirajo smolenjakov, borovih in smrekovih štorov, prepojenih s smolo. Nekaj smolnatih panjev razsekajo in posušijo, iz razceplje-

trtek pa se že začnejo „nedieli“, kakor pravijo na Koroškem, ko je po starem predvsem poljsko delo moralo počivati. Malokdaj med letom so ljudske šege in navade tako tesno povezane s cerkvenim bogoslužjem kakor v velikem tednu in o veliki noči. Novi liturgični predpisi o prenovljenem praznovanju velikega tedna pa so v marsičem prizadeli stari red in z njim zvezane stare navade.

Iz knjige:
Čar letnih časov
dr. Pavle Zablatnik

ja navado, da so na veliko soboto po blagoslovitvi ognja vrgli slamnatega možička v blagoslovljeni ogenj, imenovali so to „sežiganje Judeža“. To je zanimiv ostanek poganskega obreda, ki se je vtihotal v krščansko obredje in ima isti pomen kakor sežiganje Pusta. Omenili smo že, da so na krstnico, ko so „odvezali“ zvonove, ponekod s poganskim zagovorom preganjali lišaj. V Lešah v Rožu so se, ko so zaslišali zvonove, vrgli na tla in se valjali po tleh, „da bi ne dobili krčā“ ali pa da bi jih „črevó ne bolelo“, se pravi, da bi jih trebuh ne bolel, kakor ve povedati Ivan Navratil. Koroške dečle so po Graberjevem poročilu tekle k vodi in se v njej umivale, da bi bile bolj lepe. Kjer ni bilo potoka ali reke, pa so to opravile pri studencu. V Škocijanu in drugod v Podjuni so ob prvem zvonjenju hiteli otresati sadno drevje, da bi bolje obrodlilo, in devat med veje debele kamne, da bi bilo sadje debelo, kakor poroča Georg Graber. Isti ve tudi povedati, da je v Podjuni kmetica ponekod ob zvonjenju šla v hlev in vsako kravo udarila z brezovo palico po hrbtu, v trdni veri, da bo tako krava lažje teletila in imela dosti mleka.

Velika noč

V zgodnji pomladi, ko se narava zbuja iz zimskega spanja, vedno na prvo nedeljo po prvi polni luni v vigredi praznuje Cerkev že od četrtega stoletja naprej ta dan kot izrecen vigredni praznik. Zato ni čuda, da se je tega praznika prijel mnogo šeg in navad, ki so v zvezi z vigredjo, s skrivnostnim vigrednim vstajenjem v naravi. Velikonočne šege se začnajo že na veliko soboto s trenutkom, ko se z zvonika oglasijo velikonočni zvonovi. Ti pa so se po starem redu vrnili iz Rima že v soboto zjutraj in sprožili v cerkvi veselo velikonočno alelujo. Tako je že v soboto dopoldne zavladalo velikonočno razpoloženje, pač pa je bil čisto po starem še cel dan, pozneje pa vsaj še dopoldne strog post. Vse to se zrcali v starih velikonočnih šegah in navadah, ki se pač držijo starega reda.

Pozabljena je danes posebna postna jed „aleluja“, ki so jo nekoč pripravljali tudi na Koroškem za sobotno opoldne. Pri Möderndorferju beremo, da so na Žihpoljah v Rožu „še do nedavnega“, se pravi, še pred več desetletji, jedli na veliko soboto alelujo „iz opraznenih in posušenih repinih olupkov“ (VUOS II 261). V Ziljski dolini je pri starih ljudeh ostal samo še rek: „Aleluja prate ponuja“. To pomeni, da za alelujo lahko kmalu pričakuješ velikonočno pečenko na mizi. V Podjuni pa se z alelujo samo še pošaljijo, če olupek od repe ovijejo okoli palice in pravijo: „Alelujo nosimo“.

na na ogenj, ko na veliki petek peče velikonočne „šarteljne“, v veri, da bo pogača bolj narastla. Še dandanes velja na Koroškem prepoved pranja na veliki petek. Sicer pa veliki petek stoji v znamenju božjega groba, ki ga na Koroškem slej ko prej postavljajo v župnijskih cerkvah s slikanimi kulisami navadno v kaki stranski kapeli. V Ziljski dolini sipljejo pšenico na v grobu ležečega Kristusa. Verujejo, da se ta pšenica navzame posebnega blagoslova. Eno pest te pšenice vzamejo s seboj domov in jo vsejejo, da bi poljski sadeži bolje uspevali. Pri Zilji in tudi drugod je pri starih ljudeh še ohranjena vera, da na veliki petek, ko je bil Kristus položen v zemljo, narava oživi in da bo vse, kar na ta dan vseješ ali vsadiš, prav posebno uspevalo. V resnici pa vsadijo ali vsejejo le nekaj malega, zato da bi setve ali nasadi bolje uspevali.

Velika sobota

Veliko soboto na Koroškem, posebno v Podjuni in v spodnjem Rožu, imenujejo tudi krstnico. Saj na ta dan Cerkev blagoslavlja krstno vodo, v starih časih pa so katehumeni po temeljiti pripravi v postnem času v noči od velike sobote na nedeljo prejeli zakrament krsta. Na veliko soboto pa Cerkev blagoslavlja tudi ogenj. Na ta dva cerkvena obreda je vezana vrsta ljudskih šeg in navad, ki se pretakajo

že v velikonočne šege. Novi cerkveni predpisi so stari red teh šeg in navad v marsičem omajali. Po starem je Cerkev blagoslavljal ogenj in vodo na veliko soboto zjutraj, nakar je pri maši že spet „odvezala“ zvonove in orgle in se je že oglasila vesela velikonočna aleluja. Po novem pa je vse to obredje preloženo na večer. Pač pa duhovnik, upoštevajoč staro ljudsko navado, po kateri je velikonočna jedila treba skuhati z blagoslovljenim ognjem, lahko tudi po starem blagoslovi ogenj „po preprostem obredu“ v zgodnjih jutranjih urah. Po starem ga ljudje s tečo drevesno gobo raznašajo na svoje domove. Svoj čas so gospodinjje ta „sveti ogenj“ skrbno čuvale na odprtem ognjišču in ga skušale z žerjavico pod pepelom ohraniti vsaj do binkošti. Verovali so, da ta ogenj varuje hišo pred ognjem, streljo in vsako nesrečo.

S starim obredom, po katerem so na veliko soboto zjutraj blagoslavljal ogenj in vodo in so se pri dopoldanski božji službi zvonovi vračali iz Rima, so se svoj čas povezale nekatere navade, ki s krščansko vsebino velikosobotnega bogoslužja nimajo nobene zveze, pač pa so se v njih predkrščanska verovanja prepletla s poznejšimi krščanskimi obredji. Naj omenim nekaj primerov. Kakor poroča L'Estocq, so imeli v Velikovcu na Koroškem še do srede prejšnjega stolet-

Vsem cenjenim bralkam in bralcem
želimo veselo in blagoslovljeno veliko noč!

nt

naš tednik

LETO XLIII. Številka 13 Cena 8,— šil. (10 din)
petek, 29. marca 1991

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu

Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

V petek, 5. aprila, ob 19.30
v Domu v Tinjah

Ali je sprava mogoča?

Pri okrogli mizi na temo „Vojna in sprava — Ali je sprava mogoča?“, bodo diskutirali koroški partizani in domobranci.

Dr. Janez Zdešar, München; Jelka Dolinar, Špital ob Dravi; dr. Marjan Sturm, Celovec; Justin Stanovnik, Ljubljana; Janez Wutte-Luc, Št. Primož; Milena Gröblacher, Škocijan; žpk. Vinko Zaletel, Vogrče; mag. Boris Mlakar, zgodovinar.

Vodja diskusije:
prof. Jože Wakounig

ALELUJA

Povsod tiha pomladna rast,
mirna je priroda kamenita,
a moja dušo vodi v propast
bolest, v temini skrta.

Pogledam jo: to je zlomljena ost
moje srce življenjske sile,
ali še globlje je polna mladost,
zelene strasti bi jo pile...

Vidim še globlje: črni razkol,
stavba, razbita v osnutku;
vprašam se: bom li krepak dovolj,
ko zavern se v boleznem trenutku?

O, kako rad sredi trav bi stal,
drevo, ki čuti v sokovih,
da pride pomlad, da bi pognal,
da bi se skošatil v vrhovih.

Sredi zelenih ros kakor ognjen
iščem lepote, a vsa mi je tuja,
zrak je negiben, veter steklen —
in vendar pomlad — aleluja.

Srečko Kosovel

Predsednik slovenske vladne koalicije Demos dr. Jože Pučnik obiskal Klub slovenskih občinskih odbornikov:

„Za nas ste pomemben pogovorni partner!“

Margaret Thatcher pride v Ljubljano

Če bi slovenski diplomaciji, kljub njenim zares bleščečim uspehom, v zadnjem času le mogli pripisati kakšen spodrslijaj, tega nikakor ni moč trditi za premiera Lojzeta Peterleta. Ta je bil prejšnji teden v Veliki Britaniji na zasebnem obisku. Poleg mnogih pomembnih osebnosti ga je sprejela tudi nekdanja „železna lady“, Margaret Thatcher in se zadržala z njim v daljšem razgovoru. Odzvala se je povabilu in z veseljem obljubila, da v najkrajšem času pride v Slovenijo. Iz Londona je Peterle nemudoma odpotoval na Dunaj, kjer je bil v gosteh pri županu Zilku, udeležil pa se je tudi dvodnevne okrogle mize v organizaciji ÖVP z naslovom „Narodnostne manjšine, narodnosti in regije v novi arhitekturi Evrope“. Ko je odgovarjal na vprašanja novinarjev, je nedvomno razblinil vse pomisleke o nekakšni deseti avstrijski provinci rekoč, da bo imela Republika Slovenija že do 23. junija svojo valuto, državljanstvo in potne liste. Tako je dal tudi opoziciji v slovenskem parlamentu jasno vedeti, da med njim in Kučanom ni nobenih navzkrižij, kar zadeva plebiscitno Slovenijo. De Michelisu pa je nemara razkadal prastrahove o velikem germanskem sosedu.

Tadej Bratok

Predsednik Demosa pri občinskih odbornikih (z leve): predsednik KSOO mag. Peter Waldhauser, dr. Jože Pučnik, prevajalka Cornelia Vospnerik in poslovodni tajnik KSOO Bernard Sadovnik.

K sliki na prvi strani

Prizor iz Pasijona na Kostanjah leta 1982. Pasijon, ki so ga igrali preteklo leto na Kostanjah, sta Mohorjeva založba in Krščanska kulturna zveza izdali v obliki video-kasete. Dokumentacijo Pasijona je posnela firma ARTIS.

Predsednik Demosa, dr. Jože Pučnik, je pretekli teden predaval na Globaškem kulturnem tednu. Pred predavanjem je obiskal še Klub slovenskih občinskih odbornikov in čestital k lepemu volilnemu uspehu. Pučnik je podčrtal pomen samostojnega zastopstva. Slovenski občinski odborniki, združeni v Klubu slovenskih občinskih odbornikov, bodo po besedah dr. Pučnika v prihodnje pomemben pogovorni partner v vseh stikih Republike Slovenije s Koroško in Avstrijo.

(Več na straneh 2/3)

Mlada KEL pripravlja praznik slovenske mladine

Na svoji zadnji seji, 21. 3., je Mlada Koroška enotna lista (KEL) v Železni Kapli podčrtala pomembnost samostojnih list ter še posebej njihov uspeh pri občinskih volitvah. Mlada KEL je tudi ugotovila, da prihaja skoraj ena tretjina novih občinskih odbornikov in namestnikov iz vrst Mlade KEL. Kot zaključek delovnega leta bo 6. julija Mlada KEL v Globasnici priredila praznik slovenske mladine. Mlada KEL je zaprosila ta teden tudi za razgovor z ministrskim predsednikom Slovenije Lojzeto Peterletom. Na tem pogovoru hoče Mlada KEL obravnavati vprašanje sodelovanja med političnimi mladinskimi organizacijami v Sloveniji in zamejstvu.

Te dni je Mlada KEL naslovila na avstrijsko ministrico za mladino in varstvo okolja Ruth Feldgrill-Zankel pismo, v katerem prosi za razgovor o vprašanju financiranja mladinskih organizacij avstrijskih manjšin. Na seji je bilo tudi sklenjeno, da se bo Mlada KEL zavzela za poenotenje vseh samostojnih političnih struktur koroških Slovencev.

Peticija o tranzitu

Ker Avstrija vedno močnejše postaja dežela, skozi katero se vali ves srednjeevropski promet, razne organizacije protestirajo proti temu nevezdržnemu stanju. V protest se je vključil tudi Forum avstrijskih znanstvenikov za varstvo okolja, delovna skupnost Avstrijski prometni klub in Delovna skupnost Stop Transit (strešna organizacija za avstrijske prometne ustanove). Zato zbirajo te skupine podpise v zaščito Avstrije pred tranzitnim prometom. Namen posebne peticije je, da v pogajanjih o tranzitu ustvari pritiutež pritisku Evropske skupnosti. Podpisne pole dobite na naslovu: Transit Initiative, Währinger Str. 59, 1090 Wien/Dunaj.

ICAN se odpovedal ljudskemu povpraševanju

Informacijski center avstrijskih narodnostnih skupnosti (ICAN) na Dunaju se je odpovedal predlogu za ljudsko povpraševanje o "direktnem mandatu za narodne skupnosti", ki ga je že vložil na ministrstvu. Vzrok te odpovedi so bili pogovori z zastopniki koalicijskih strank, ki bodo vsebinske zahteve predloga za ljudsko povpraševanje vnesle v parlamentarno debato o volilnem redu.

Z leve: Predsednik SKD Globasnica Valentin Smrečnik, tajnik NSKS mag. Marijan Pipp, podpredsednik KSOO Andrej Wakounig, občinski odbornik Hubert Dumpelnik, globaški župan Albert Sadjak in dr. Jože Pučnik. Foto: Fera

Predsednik Demosa dr. Jože Pučnik obiskal Koroško

„Čestitam vam k volilnemu uspehu!“

Predsednik Demosa, slovenske vladne koalicije, dr. Jože Pučnik, je pretekli teden obiskal Klub slovenskih občinskih odbornikov, zvečer pa je v okviru Globaških kulturnih dni predaval v Globasnici.

Na sedežu NSKS je dr. Jožeta Pučnika informiral o poteku občinskih volitev in pomenu samostojnega nastopanja predsednik Kluba slov. občinskih odbornikov mag. Peter Waldhauser. Dr. Pučnik je samostojnim listam iskreno čestital in dejal, da je 50 samostojnih občinskih odbornikov pomembno zastopstvo narodne skupnosti; nanje se bo DEMOS obračal v vseh stikih s Koroško in Avstrijo. „Kot izvoljeni mandatarji ste za nas vsekakor legitimni pogovorni partner“, je poudaril dr. Pučnik.

Dr. Pučnik je informiral občinske odbornike in Narodni svet tudi o tem, kako si Demos znotraj vlade prizadeva, da bi v okviru nove slovenske ustave dobili svoj sedež v parlamentu tudi zamejski Slovenci. Predviden je mandat, ki pa ne bi bil povezan z glasovalno pravico.

Izjava Ermacore zgolj prispevek k znanstvenim diskusijam . . .

Tako je dr. Pučnik na predavanju v Globasnici imenoval izjavo strokovnjaka za mednarodno pravo dr. Felixa Ermacore, ki je v okviru diskusije o federalizmu v Celovcu menil, da si lahko predstavlja pristop Slovenije v avstrijsko federacijo držav, saj je bila že nekdanj del Avstro-Ogrske monarhije. Dr. Pučnik je tako vključitev Slovenije v avstrijsko zvezo držav izključil. O sedanjem položaju v Jugoslaviji je dr. Pučnik izrazil optimizem, da bo možno najti rešitev na mi-

ren način. „Če pade en človek, je za nas to že poraz,“ je dejal dr. Pučnik in podčrtal odločnost Demosa, da ne odstopi od zahteve po samostojnosti Slovenije. V prvi vrsti išče Demos rešitev na miren način. „Slovenci pa smo tudi pripravljeni, da uporabimo vse svoje službe, če bo potrebno. Strah pred vojaško intervencijo iz Beograda je prisoten že mesec. Zelo vznemirja Slovence dejstvo, da generalni štab JLA očitno več ne „uboga“ zveznega vodstva,“ tako dr. Pučnik, ki je imenoval vojaške oficirje kot reveže, ki pač izvršujejo svoj poklic.

„Za vsak primer pa imamo pri-

pravljen zakon o razdružitvi, ki ga v parlamentu lahko vsak čas sprejmemo,“ tako Pučnik, ki je prepričan, da bi se Slovenija tudi vojaško uspešno uprla vsaki vojaški intervenciji.

Bodočnost Slovenije vidi v povezovanju Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine kot samostojnih držav. Slovenija bi potem tudi prevzela vse mednarodne obveznosti, tudi dolge. Prevzela bi tako npr. obveznosti, ki jih ima Jugoslavija kot sopolisnična avstrijske državne pogodbe in s tem člena 7.

V zelo živahni diskusiji, ki jo je pri Greinerju v Globasnici vodil mag. Marijan Pipp, je dr. Pučnik številnim poslušalcem podrobneje predstavil svoje poglede in stališča Demosa. V njegovih izjavah je bila opazna velika pozornost do rojakov na Koroškem.

Silvo Kumer

Dipl. trg. Habernik predlagal zunanje-trgovinsko predstavništvo v Ljubljani

Ob obisku predsednika zvezne trgovske zbornice dr. Maderthanerja je predsednik koroškega gremija za zunanjo trgovino dipl. trg. Joza Habernik opozoril, da se mora gospodarstvo prilagoditi spremenjenemu političnemu položaju. Glede na politični razvoj v vzhodnih državah je razveseljivo, da zvezna vlada in nekatere javnopravne korporacije sedaj podpirajo in pospešujejo eksportno dejavnost avstrijskih firm. Ker pa je prišlo do velikih političnih sprememb tudi v Jugoslaviji, je opozoril Habernik, je prav takšno pospeševanje po-

trebno tudi za to državo. Zvezna trgovska zbornica naj bi tudi za eksportno dejavnost avstrijskih trgovcev v to državo dala na razpolago ista sredstva, kot jih je dala za druge vzhodne države. Trenutno so namreč podpore žal le zelo skromne. Po Habernikovem mnenju naj bi avstrijska trgovska zbornica poleg zunanjetrgovinskega predstavništva v Zagrebu uredila takšno predstavništvo tudi v Ljubljani. Ni namreč mogoče spregledati, da Slovenija postaja vse pomembnejši gospodarski partner Avstrije.

Narodnostni sosvet predlagal povišanje proračuna

Narodnostni sosvet je pretekli teden na Dunaju sprejel proračun za leto 1991. Medtem ko je bilo za vse štiri avstrijske manjšine v preteklem letu predvidenih 21 mio. šil., znaša letošnji proračun 24 mio. šil. Od teh je za slovensko narodno skupnost predvidenih 12 mio.; narodnostni sosvet jih je tudi že razdelil. Težiščno podporo (1,6 mio.) je letos sosvet namenil Šolskim sestram v Št. Petru za izgradnjo šole in doma. Težiščno podporo je leta 1989 prejela Mohorjeva ljudska šola (2,5 mio.), leta 1990 pa Dom v Tinjah (1 mio.). V letošnjem proračunu je sosvet razdelil podpore 74 društvom; od podpore so dobili NSKS, ZSO, KKZ in SPZ bazično podporo, ki je bila svoj čas z vlado domenjena v memorandumu. Večjo podporo je podnovno dobila Slovenska glasbena šola.

Iz proračuna so bili izvzeti prispevki za dvojezične otroške vrtnarice v zasebnih in javnih vrtcih. Sosvet je soglasno sklenil, da mora te stroške urad zveznega kanclerja plačati iz drugega proračuna. Trenutno je na Koroškem pet takšnih vrtnaric (v Bilčovsu, Železni Kapli, Šmihelu; po eno otroško vrtnarico pa plača Dunaj tudi v zasebnih vrtcih v Škofičah in Št. Petru), računati pa je treba s tem, da se bo število dvojezičnih vrtnaric v prihodnje še zvišalo.

Predstavniki Cerkve dv. sv. dr. Valentin Inzko je načel tudi načelno diskusijo o razdelitvi podpor in predlagal v prihodnje razdelitev podpor po ključu 1/3 za Cerkev, 1/3 za NSKS in 1/3 za ZSO (in v nje vključene organizacije). Ta predlog so drugi člani sosveta odklonili in zagovarjajo razdelitev podpor po projektih in potrebah.

Sosvet pa je razpravljal tudi o aktualnem šolskem vprašanju in sprejel primerno izjavo. Vprašanje Avtonomnega zastopstva slovenske narodne skupnosti bo predmet posebne delovne seje v Celovcu. Stranke, ZSO in Cerkev bodo o zastopstvu izdelale pismo na stališča, NSKS pa ga je že oddal.

Okrogla miza o Evropi

Na donavski ladji „MS Mozart“ so se pretekli ponedeljek in torek srečali vidni politiki srednje Evrope, da bi razpravljali o manjšinah, narodnostih in regijah v novi arhitekturi Evrope. V središču razprave je bil položaj v Jugoslaviji in problematika razdružitve jugoslovanskih narodov ter zaščita evropskih narodnih skupnosti. Na pogovor je vabila politična akademija ÖVP pod predsedstvom vicekanclerja Rieglerja.

Eno od težišč razprave ob okrogli mizi je bila zaščita etničnih manjšin v državah zahodne Evrope ter v novo nastalih demokracijah prejšnjega vzhodnega bloka. V zaključnem dokumentu, ki so ga zastopniki držav sprejeli soglasno, so mdr. sklenili, da je treba čimprej sprejeti evropsko konvencijo skupinskih pravic narodnih skupnosti. Navzoči so soglašali, da pripadniki narodnih manjšin morajo imeti možnost terjati svoje pravice pred Evropskim svetom.

Precej razprave so uporabili za diskusijo o problematiki Jugoslavije. Zastopniki Rep. Slovenije so predlagali, naj narodi Jugoslavije v obliki dialoga sami odločajo o svoji prihodnosti (konfederacija) in naj notranje meje sedanje Jugoslavije ostanejo po helsinškem principu nespremenjene. S tem predlogom so se strinjali vsi udeleženci, razen Radovana Karadžića,

zastopnika Srbov iz Bosne in Hercegovine. Na splošno so udeleženci in tudi zastopniki Slovenije (ministrski predsednik L. Peterle, zunanji minister D. Rupel in član predsedstva Ivan Oman) ocenili srečanje kot uspešen način dialoga, ki da je še kako potreben. Okrogle mize se je udeležil tudi zastopnik vlade Rep. Slovenije na Dunaju, Karel Smolle. Ob robu zasedanja smo se pogovarjali z zunanjepolitičnim govornikom ÖVP, dr. Andreasom Kholom, ki je bil tajnik „okrogle mize o Evropi“.

„Preverjamo juristične možnosti priznavanja Slovenije“

NT: To je bilo drugo tovrstno srečanje. Se bodo srečanja nadaljevala tudi v prihodnje ali pa zaradi demokratizacije v večini nekdanjih vzhodnoevropskih držav niso več potrebna?

Khol: Ljudska stranka, predvsem dr. Erhard Busek, je že pred leti navezala stike z nekdanjimi disidenti v vzhodnoevropskih državah. Večina teh disidentov so danes člani svobodno izvoljenih vlad, kar je potrdilo pravilnost politike ljudske stranke. Tovrstna srečanja bomo nadaljevali, saj problemi držav nekdanjega vzhodnega bloka še niso rešeni. Že za naslednje leto pripravljamo tretje srečanje, prav tako na Dunaju.

NT: V zadnjih dneh se vse bolj kaže razlika med stališči ÖVP in SPÖ do osamosvajanja narodov

nekdanje Jugoslavije.

Khol: Ljudska stranka je že zelo zgodaj govorila z nasprotniki komunizma in totalitarizma v različnih jugoslovanskih republikah in tako zgodaj opazila težnje po osamosvajanju republik. ÖVP meni, da naj jugoslovanski narodi sami definirajo bodoče sodelovanje. Pravica do osamosvojitve je zakonita. Razlike med našimi pogledi in stališči SPÖ smo poravnali že prejšnji teden: pogovorni partner za avstrijsko vlado je tako federacija kakor tudi predstavniki posameznih republik.

NT: Kaže, da se bo najkasneje konec junija Slovenija razglasila za suvereno državo. Kakšno bo stališče ÖVP?

Khol: Ta čas preverjamo juristične možnosti za priznavanje Republike Slovenije kot samostojne države. Ko bo prišel čas razglasitve, se bomo odločili zelo hitro. Danes pa to vprašanje za nas še ni aktualno.

NT: Še vprašanje o položaju avstrijskih narodnosti. Avstrijske narodne skupnosti so predlagale spremembo volilnega reda. Ta naj bi volilni skupini narodnih skupnosti zagotovil v državnem zboru avtonomni mandat.

Khol: ÖVP je s tem predlogom seznanjena. Mi bomo zahtevo avstrijskih narodnih skupnosti vnesli v debato o volitvah in pričakujemo, da bo tudi koalicijski partner podprl to zahtevo.

Drugi krog volitev za župana:

V Celovcu ostal Guggenberger — v Pliberku v bodoče slovensko govoreči župan

V 35 občinah so morali 24. marca voliti župana v drugem volilnem krogu. V glavnem mestu Celovcu je 72-letni Leopold Guggenberger tesno odnesel zmago in bo županoval še v naslednjih 6 letih.

V Pliberku pa je s 56,7 % dobil večino mag. Raimund Grilc (ÖVP). Novi pliberški župan je šel v volilni boj z geslom, da je dvojezičen in da bo s tem župan za vse občane. Na račun tega je dobil tudi dovolj zaupanja. Mag. Raimund Grilc je učitelj na srednji šoli, izvira iz slovenske družine v Libučah in je že 12 let v občinski politiki. V svojih študentskih letih je bil mdr. tudi član Kluba slovenskih študentov na Dunaju, danes je član narodnostnega sosveta, v katerem vodi tudi pododbor, ki pripravlja zakon o dvojezičnih otroških vrtcih. To in druga vprašanja dvojezičnosti zdaj mdr. čakajo na novega župana tudi v Pliberku.

Na Djekšah je Johann Travnik v drugem volilnem krogu končno dosegel potrebno večino, ki jo je 10. marca le tesno zgrešil.

V Škofičah je prišlo do presenetljivi-

vega izida, pri katerem je pomembno vlogo verjetno igral tudi spor o dvojezičnem otroškem vrtcu. Valentin Happe je tesno zmagal pred Hannesom Burgerjem.

V Bistrici na Zilji bo v naslednjih 6 letih županoval socialist Josef Wiesflecker, v Straji vasi pa socialist Josef Tschikof.

Celovec: Župan Leopold Guggenberger (ÖVP) 27.579 (52,7 %), Michael Ausserwinkler (SPÖ) 24.724

(47,3 %)

Škofiče: Župan Valentin Happe (ÖVP) 663 (51,2 %), Hannes Burger 632 (48,8 %)

Pliberk: Župan mag. Raimund Grilc (ÖVP) 1423 (56,7 %), Helga Kristan 1086 (43,3 %)

Djekše: Župan Johann Travnik (SPÖ) 365 (57,0 %), Anton Polessnig (ÖVP) 275 (43,0 %)

Straja vas: Župan Josef Tschikof (SPÖ) 300 (55,7 %), Rudolf Schaubach (ÖVP) 239 (44,3 %)

Bistrica na Zilji: Župan Josef Wiesflecker (SPÖ) 268 (55,3 %), Franz Mortl (ÖVP) 217 (44,7 %)

Druga blokada dovoznice k jedrski elektrarni Krško

Koroška iniciativa Alpe-Jadran brez atomskih naprav je v ponedeljek, 25. marca, izvedla drugo blokada dovozne ceste k jedrski elektrarni v Krškem.

Te blokade se je udeležilo blizu 30 oseb, med njimi tudi poslanec Zelenih Andreas Wabl. Ker demonstranti na poziv policije niso hoteli zapustiti dovoznice k jedrski elektrarni Krško, jih je policija odvedla za tri ure na policijsko postajo.

V bistriškem občinskem odboru bo odslej zastopano 9 mandatarjev SP, 5 Enotne liste, 4 VP in zastopnik JUL. Občinsko predstojništvo pa sestavlja 5 članov, in sicer: župan Janko Pajank — SP; 1. podžupan Peter Winkl — SP (nam. Pepej Kraut); 2. podžupan Jože Partl — EL (nam. Andrej Wakounig); Franc Mlinar — VP (nam. Friedrich Kraut); dipl. inž. Peter Aleschko — SP (nam. Veronika Telič).

Občinsko predstojništvo občine Bistrica z namestnikom okrajnega glavarja (z leve): podžupan Jože Partl, nam. okrajnega glavarja Albert Holzer, župan Janko Pajank, podžupan Peter Winkl, Franc Mlinar in dipl. inž. Peter Aleschko.

Novi župan Janko Pajank je spregovoril v obeh deželnih jezikih in poudaril, da bo zdaj pomembno v ospredje postaviti stvarno delo in se odreči strankarsko-političnim odločitvam. Novo občino čaka veliko pomembnih nalog, je opozoril župan Pajank, in pozval vse občinske mandatarje h konstruktivnemu sodelovanju. Poudaril je, da bo skušal biti župan za vse občane, ki so po dolgih 18 letih končno spet dobili svojo občino.

Drugi podžupan, Jože Partl, je v svojem govoru opozoril, da se bo bistriška občina morala posebej truditi za enakopravnost vseh občanov in vseh področjih. Prvi pogoj pa je dobro in plodno sodelovanje v občinskem svetu. Že pri razdelitvi posameznih referatov da bo treba to dejstvo upoštevati, tako Partl, ki je še posebej pozval, da naj ne bi prišlo do tega, da bi večja frakcija dominirala nad manjšimi.

Franc Mlinar, VP, je zagotovil, da se bo njegova frakcija trudila za dobro sodelovanje v občinskem svetu. Dejal je, da je kot komisarični vodja občine skušal čimveč ustvariti, tako se je npr. odrekel finančni odškodnini in jo dal na razpolago otroškemu vrtcu, katerega so otroci v zadnjih mesecih lahko obiskovali brezplačno. Povabil je vse frakcije, naj se trudijo za varčevanje v občinski upravi. S svoje strani hoče Mlinar prispevati predvsem h gospodarskemu razcvetu občine.

Mandatar JUL Pepej Pototschnig je že v svojem prvem govoru ubral novo pot in pozval vse mandatarje, naj se aktivneje vključijo v politiko, naj si v vseh vprašanih samostojno poiščejo več informacij in naj v važnih zadevah pustijo občanom soodločati. JUL z enim mandatarjem sicer nima pravice biti zastopana v posameznih referatih, toda kaže, da bodo druge frakcije Pepeju Pototschnigu dale to možnost, kar bi bilo v smislu demokratičnosti. Gotovo bo Pototschnig zelo poživil delo v občinskem odboru in tudi v referatih. Takšno pripravljenost je s strani SP že nakazal frakcijski vodja podžupan Peter Winkl, ki se je izrekel tudi za to, da se mandatarjem v stvarnih vprašanih naj ne bi

Po 18 letih je občinski svet bistriške občine pri Šmihelu spet začel z delom

Po 18 letih imajo v občini Bistrica pri Šmihelu spet svojega župana in svoj občinski odbor. Pretekli petek je bila pri Loserju v Šmihelu slavnostna zaobljuba novih občinskih zastopnikov, ki se hočejo truditi za razvoj občine.

Povedati je še treba, da je zaobljuba bila dosledno dvojezična in da sta poleg petih mandatarjev EL dvojezično zaobljubila tudi mandatarja SP Pepej Kraut in Helmut Blažej. To je znamenje konstruktivnega ozračja, ki vlada ob začetku dela novega občinskega sveta v Šmihelu.

Silvo Kumer

Novi župan Janko Pajank (desno) se je zahvalil komisaričnemu vodju Francu Mlinarju za opravljeno delo.

bilo treba držati sklepov frakcij (Aufhebung des Fraktionszwanges).

Za okrajno glavarstvo Velikovec je čestital novemu županu in občinskemu

odboru tudi namestnik okrajnega glavarja Albert Holzer. Obenem se je Francu Mlinarju zahvalil za doslejšnje delo, ki ga je opravil kot komisarični vodja.

Na prvi seji občinskega sveta bistriške občine so rekli:

„Hočem biti župan za vse občane.“

Župan Janko Pajank, SP

„Izreči moram vso priznanje in zahvalo Francu Mlinarju. S tem, da je napravil dvojezične napise v občini, nam je ‚prišparal‘ mnogo nepotrebnih diskusij v občinskem svetu.“

Podžupan Jože Partl, EL

„Vsa čast in hvala Francu Mlinarju. Šel bo v zgodovinsko kroniko naše občine.“

Podžupan Jože Partl, EL

„Politiki se naj več informirajo in si priskrbijo in preberejo tudi kako knjigo — kot prvo priložnostam literaturo o kanalu. Ta diskusija nas zdaj čaka.“

Pepej Pototschnig, JUL

„Hvala za tvoje delo. V tvoji osebi imamo dobrega gospodarskega kapetana v občini.“

Engelbert Perdacher, SP, o Francu Mlinarju

„Občinski mandatarji niso tukaj za to, da bodo hodili po gostilnah in zabavah in plačevali pivo. Vsak nosi odgovornost in temu primerno mora v občinskem svetu tudi delati.“

Pepej Pototschnig, JUL

Strpna vas: bo odločalo tajno glasovanje?

V Strpni vasi so letos januarja vaščani zbrali več ko 100 podpisov za priključitev vasi k občini Bistrica. Bistriški podžupan Peter Winkl je na prvi seji že pozval, naj se občinski svet trudi v to smer.

Globaška občina, v kateri je Strpna vas že 18 let, pa očitno ni pripravljena sama od sebe odstopiti Strpne vasi. Župan Albert Sadjak si odcepitve brez tajnega glasovanja vaščanov ne more predstavljati. Torej zadnja beseda v tem vprašanju še ni padla.

Postavljeni dvojezični krajevni napisi

Še „stari“ občinski svet v Pliberku je sklenil postavitev dvojezičnih krajevnih napisov na področju sedanjih dveh občin, postavili pa so jih šele zdaj, in to le v novi občini Bistrica. Zakaj so tako dolgo ležali nekje v skladišču, nihče noče vedeti.

Zdaj je glavno, da imajo vasi Letina, Dvor, Bistrica itd. končno krajevne napise.

PISMA BRALCEV

Hvala vam!

Prav lepo pozdravljen! Kar nekaj časa se že naše misli mude pri Vas. Toliko ste nam pomagali ob lanski poplavi, da je kar težko najti dovolj lepe besede v zahvalo. Vemo, da ste s skrbnostjo in srečo napolnjevali darila za naše otroke. Mi pa smo z ganjenostjo in s solzami v očeh sprejemali to Vašo dobroto. Česa takega res nismo pričakovali, zato smo vam še toliko bolj hvaležni. Veseli smo bili zelo prijetnih voščilnic, ki so bile priložene v božičnih paketih.

100.000,— šil. je prejela družina Prušnik od bralcev Našega tednika

Srečni smo, da je prišla topla pomlad in Velika noč.

Bog je pač vsakemu od nas namenil življenjski križ. Kot bi nam spisal knjigo našega življenja. Smo pač lani obrnili žalostno stran! Minilo je — le spomin je še, strani pa se obračajo naprej. Z božjo pomočjo in pa z Vašo dobroto se bo vse uredilo. Hvala Bogu za ohranjena življenja! In kot je naš gospod župnik dejal v eni od pridig: „Bodimo hvaležni Bogu za vse ljudi, ki so nam pomagali v tej stiski! Hvaležni Bogu, da je te ljudi ustvaril in da živijo v tem času!“

Hvala vsem bralcem časopisa Naš tednik. Hvala Zvezi Bank — Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu! Hvala zadrugi v Pliberku! Hvala županu in vsem prebivalcem Pliberka! Hvala vsem, ki jih nismo omenili, pa so kakorkoli pomagali in sodelovali!

Vsem želimo vesele Velikonočne praznike!

Družina Vido in
Marija PRUŠNIK
z Ljubnega ob Savinji

„Schulstreit“

Kaj pomeni „Schulstreit“? — Na Koroškem dobro vemo, kdo smo in kakšen jezik se bomo učili. Kdo pa je naš deželni glavar? Od kod prihaja?

Grüß an Landeshauptmann Haider von einer deutschsprachigen Kärntnerin (ohne Sprachschwierigkeiten).

Magdalena Melcher,
Področja

Cenjeno uredništvo,

z začudenjem sem prebral „odgovor“ zastopnikov RTV Slovenija, go-spodov mag. Uroša Lipuščka in Tadeja Labernika, na upravičen protest Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, ki ga je objavila v zvezi z oddajo novinarja Zvezdana Martiča o begu slovenskega denarja v avstrijske denarne zavode na Koroškem.

Oddajo sem tudi sam gledal in je v resnici izzvenela kot prava reklama za avstronemške hranilnice in banke, koroškoslovenskih hranilnic pa g. Martič niti omenil ni. In tudi meni se je ob tem porodila misel: ali so ome-njenega novinarja najele za to odda-jo avstrijske banke?

Povsem nenormalno je namreč, da slovenski novinar, ki poroča o usta-novah v zamejstvu, prezre prav slo-venске denarne zavode in njihovo delo. Še toliko bolj, če se njegova od-da-ja nanaša prav na denarne zavode.

Lepoumnštvo, ki sta ga v odgovor na protest na takšno ravnanje naved-la zastopnika RTV Slovenija, je lahko samo nekakšen labodji spev preži-velega ideološkega aparata, ki je vsa povojna leta spodkopaval obstoj slo-venstva v zamejstvu, da bi po njego-vem propadu ostali le še Slovenci v Jugoslaviji, in s tem pred Evropo in svetom zgolj Jugoslovani.

Dokončna raznaroditev še teh, ki se je že začela s skupnimi jedri, bi bila pred vsem svetom le še notranje jugoslovansko vprašanje.

V okvir takšne politike lahko uvrsti-mo nenehno idejno in politično raz-cepjanje slovenstva v zamejstvu, in bistvu njegovo spodkopavanje, ki je prihajalo vse do zadnjega časa od jugoslovanske strani. Na tej strani je bilo nedvomno še vedno tudi ravn-anje novinarja Martiča pri pripravi omenjene oddaje za RTV Slovenija. Ravnanje, ki je bilo naravnano po

določenih smernicah. Le da zastop-nika RTV nista povedala, da je nekdo takšne smernice dal.

dr. Jožko Šavli, Gorica

Dokaz za narodno pripadnost? Dokaz za deželno pripadnost?

Ravno še pravočasno pred vpiso-vanjem v osnovne šole se je srečal naš deželni glavar s — kakor se zdi, za njega važnim — KHD in od njega prejel direktive. Takoj nato je hudo okregal svojega podrejenca, pred-sednika H. Reinprechta.

Napovedal je osebno kontrolo na-rodne pripadnosti pri otrocih, ki so bili prijavljeni za javno dvojezično šolo. Priznati mu moramo — dosle-den je. Starši omenjenih otrok so za-vedno pismo že prejeli.

Kaj naj rečejo o tem prizadeti Ko-rošci? Jih to spominja na v naši zgo-dovini že enkrat obstoječe zakone, na tako imenovani „Ariernachweis“?

Bomo to še enkrat dopustili? Vsi Korošci vedo, da živi na Koroškem slovenska narodna skupnost, da je eden od obeh deželnih jezikov slovenščina.

Kdo jim želi prepovedati, da bi se naučili drugega deželnega jezika? Pravico imajo do tega.

Če pa nisi rojen v tej deželi, je prav gotovo težko razviti pravi odnos do nje in do njenih prebivalcev.

Kaj sploh hočeš? Sestajaš se s poli-tiki iz Slovenije; moralno jih pod-piraš; sanjaš o „Freistaat Kärnten“ (verjetno celo v sklopu s Slovenijo); potem pa z nesmiselno akcijo sedeš v koprive.

Vedo tvoji politični kolegi v Sloveni-ji za tvoje „akcije“?

Menda je spet prišel čas, da dobijo kartico z velikonočnim pozdravom.

Vigred je tu in nekatera drevesa poganjajo čudne poganjke.

Janko Zwitter,
Celovec

MLADINSKI DOM SLOVENSKEGA ŠOLSKEGA DRUŠTVA V CELOVCU,
Mikschallee 4, Tel. (0463) 35 6 51

OBJAVA

MLADINSKI DOM sprejema v varstvo dijakinje in dijake Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, Dvojezične trgovske akademije in drugih srednjih šol, vajeke in vajece, študentke in študente.

Z načrtno vzgojno dejavnostjo podpiramo

- utrjevanje narodne zavestnosti pripadnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem
- resnično enakopravno sožitje med mladimi obeh narodov na Koroškem
- oblikovanje vsestransko razvite osebnosti za osebno življenje, delo in uspešno vključevanje v družbo

MLADINSKI DOM nudi celodnevno (prenočišče s hrano) in popoldansko (popoldansko bivanje v domu in kosilo) oskrbo, pomoč pri učenju in organizaciji učnega časa, mentorstvo pri smiselni uporabi prostega časa, različne možnosti za kulturno delovanje in rekreacijo ipd.

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE V OSEBNEM POGOVORU Z RAVNATELJEM, Z VZGOJITELJI, V UPRAVI ALI PA PO TELEFONU. INTERESNTI NAJ SE ČIMPREJ JAVIJO. PRIJAVNE FORMULARJE DOBITE V UPRAVI MLADINSKEGA DOMA.

kulturni stenogram

• Koledar ob Gallusovem letu 1991

Da bi bila Gallusova glasba z nami tudi v likovni podobi, je izšel Gallusov koledar — grafična mapa akademskega grafika Črtomirja Freliha s CD ploščo oz. kaseto z madrigali in moteti v izvedbi Slovenskih madrigalistov in dirigenta Janeza Boleta. Koledar v obliki grafične mape je doživel že veliko pohval, saj je namenjen trajnemu spominu na Gallusovo leto, na razpologo pa je koledarski del tako za leto 1991 kakor tudi za leto 1992. Gallusov koledar s kaseto in lasersko ploščo Slo-venskih madrigalistov lahko naro-čite na naslov: Gallus Carniolus, Vojkova 1, YU-61000 Ljubljana.

• 10. avstrijski glasbeni sejem

10. avstrijski glasbeni sejem bo letos od 18. do 20. oktobra v Gradcu s predznakom „medna-rodni“, saj je v tujini zanj vse večje zanimanje in bodo zaradi tega morali razširiti razstavni prostor. Na sejmu razstavljajo glas-bene agencije, ansambli, proiz-vajalci glasbene opreme in in-strumentov, gramofonskih hiš, založniki, ... Lani ga je obiskalo skoraj 20.000 obiskovalcev. Zani-mivost so spremljajoče prireditve, predavanja, seminarji ter kon-certi.

• Mednarodna poletna akademija za staro glasbo

V ponedeljek, 29. julija, se bo v Radovljici v Sloveniji začela že 10. mednarodna poletna akade-mija za staro glasbo. Letošnje mojstrske tečaje vodijo Nigel Rogers iz Londona (baročno petje), Andreas Kröper iz Mannheima (baročna prečna flavta), Lucy Hallman Russell iz Združenih držav Amerike (čembalo) in Sha-lev Adel iz Tel Aviva. Prijave so možne do 15. junija 1991. Infor-macije daje Koncertna agencija Klemen Ramovš, Kardeljeva cesta 18, 61000 Ljubljana. Tel.: 03061/221-752.

• 3. likovni bienale v Slovenj Gradcu

Na letošnjem likovnem bienalu v Slovenj Gradcu sodeluje poleg Lojzeta Logarja, Petra Hergolda, Vide Slivnikar Belantič in Josefa Tichya tudi slikar Rudi Benetik. Zastopan je z inštalacijo, ki jo imenuje Enajstdelna kompozicija na steni. Njegova stvaritev vključuje tudi prostor, v katerega je postavljena. V katalogu je o Benetikovem delu zapisano, da vzpostavlja dialog med likovnim delom in avtorjem. „Objekt in subjekt postaneta tako nosilca sporočila, ki je hkrati likovno kakor tudi čisto filozofsko načelo praeksistence“.

Zaključek 19. globaškega kulturnega tedna Ob igranju otrok in petju družin

Sklep Globaškega kulturnega tedna je bil povsem v znamenju otrok in družin. Več ko petdeset otrok se je zbralo v soboto, 23. marca, na otroškem popoldnevu v župnišču k igri, plesu in petju. Z otroki je pel in jih spremljal na kitari Janez Gregorič. Za prijetno počutje otrok pa sta poskrbeli še Angelika Smrečnik in Janja Boschitz-Smrečnik.

Da v Globasnici radi pojejo, je potrdilo družinsko petje v nedeljo, 24. marca, pri Šoštarju. Skoraj petnajst družin se je predstavilo s pesmimi, ki jih pojejo doma. Da pa so nekatere družine glasbeno še posebej nadarjene, so dokazale s tem, da so same napisale in uglasile besedilo. Dvorana je bila nabito polna. In še ena posebnost je bila pri tem družinskem petju: družine niso nastopale na odru, ampak kar tam, kjer so se sedele. Tako je ozračje bilo še bolj domače.

Knjige posebne vrednosti

V Koroškem antikvariatu, ki ima svoj sedež med Starim in Novim trgom v Celovcu, točneje na Dr.-Arthur-Lemisch-Platz 2, v drugem nadstropju, je med knjigami možno najti tudi marsikatero staro knjigo v slovenskem jeziku. Zlasti takih knjig, ki imajo opravka s slovenskim jezikom, slovensko zgodovino in kraji, je zadosti na razpolago. Vsekakor se splača kdaj pogledati v Koroški antikvariat in pobrskat. Morebiti naletite na knjigo, ki jo že dolgo časa iščete.

Čestitamo

Dr. Bogo Grafenauer 75-letnik

Koroški rojak iz Ziljske doline, prof. dr. Bogo Grafenauer, ki že več desetletij živi in deluje v Ljubljani, je te dni obhajal 75-letnico. Čeprav je našel svoj drugi dom v Sloveniji, ima dr. Bogo Grafenauer živo vez s koroškimi Slovenci. Napisal je nešteto razprav, ki zadevajo zgodovino koroških Slovencev. Dr. Bogo Grafenauer je dolgoletni predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. Srečanja

koroških Slovencev z dr. Bogom Grafenauerjem so prisrčna, njegovi utemeljeni nasveti pa dobrodošli.

Čestitkam ob tem življenjskem jubileju se pridružujejo tudi uredništvo Našega tednika, Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza.

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike naslednjim članom: **Jožefi Kralj** iz Bistrice, **Jožetu Pečniku** iz Rut, **Heleni Hirm** iz Vogrč in **Heleni Mert** iz Bistrice. Slavljenecem želimo vse najboljše ter mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Dvojni praznik obhaja **Franci Artač** na Obirskem. Mnogo sreče in osebnega zadovoljstva tudi v prihodnje!

Te dni obhaja 60-letnico **Foltej Kropivnik** iz Bilčovsa. Slavljenec iskreno čestitamo!

V Šmartni pri Št. Petru na Vašinjah slavi 85-letnico **Marija Karlbauer**. Iskreno čestitamo ter želimo veliko sreče, veselja, posebno pa trdnega zdravja!

Osebni praznik bo obhajal **Hanzej Schellander** iz Moščenice. Društvo upokojencev mu iz srca čestita in kličemo še na mnoga zdrava leta!

V Beli pri Železni Kapli obhajata dvojni praznik **Pepi** in **Gabrijela Novak**. Obilo sreče tudi v prihodnje!

Najboljše čestitke ob dvojnem prazniku naj prejme Potočnikova mama, **Marija Soury** v Žvabeku.

Na Komlju pri Pliberku praznuje 85. rojstni dan Nikičeva mama, **Marija Štefan**. Ob lepem življenjskem jubileju vse najboljše, obilo sreče in zadovoljstva tudi v bodoče!

Vse najboljše **Francu Kosmaku** za rojstni dan!

Najboljše čestitke ob rojstnem dnevu naj prejme **Lotte Lovan** s Kamna!

Svojo 85-letnico obhaja v Ločah ob Baškem jezeru **Matilda Vidic**. Obilo sreče in zdravja ter osebnega zadovoljstva tudi v bodoče!

Rojstni dan in god je praznovala Pavl-nova Mici, **Marija Ogrs** iz Podna. Iskreno čestitamo ter želimo veliko sreče, veselja in trdnega zdravja!

V Borovljah sta praznovali osebne praznike **Lenči** in **Pepi Urabel**. Iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta!

V Šmarjeti pri Pliberku je praznoval 30. rojstni dan **Fridl Petrač**. Čestitamo

ter želimo mnogo zdravih in srečnih let!

V Štebnu pri Globasnici je slavila 50-letnico **Minka Dumpelnik**. Ob tem jubileju vse najboljše ter mnogo osebnega zadovoljstva!

78. rojstni dan praznuje **Mici Kraut-zer** iz Št. Jakoba. Iskreno čestitamo ter želimo mnogo zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva.

Na Komlju pri Pliberku praznuje dvojni praznik **Marija Prelaznik**. Iskreno čestitamo!

82-letnico življenja slavi **Marija Olip** iz Podgrada. Slavljenki želimo vse najboljše ter še vrsto zdravih in zadovoljnih dni!

70-letnico življenja je slavila **Franc-ka Žabnikar** iz Radomelj. Slavljenki želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih dni v krogu vseh domačih!

Rojstni dan praznuje **Brigita Šest** s Humca. Vse najboljše ter veliko osebnega zadovoljstva!

Dvojni praznik obhaja **Hannes Nečemer**, po domače Rastočnikov Hanzi. Iskreno čestitamo!

V Selah praznujejo osebne praznike: **Pepca Roblek**, **Joza Čertov**, **Janko Male**. Vsem slavljenecem iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga leta!

20. marca je praznovala rojstni dan **Irena Žele** iz Doba pri Pliberku. Za osebni praznik ji želimo vse najboljše!

Osebne praznike obhajajo člani društva upokojencev Podjuna: **Jožefa Wutte** iz Vesel, **Anna Marija Polcer** iz Št. Primoža in **Tilej Pegrin** iz Mlinč. Iskreno čestitamo!

Dvojni praznik je obhajala **Dorica Štumpf** z Radiš. Slavljenki vse najboljše in še na mnoga leta!

Štefan Merkač pd. Klokcarjev iz Šmihela je prejšnji teden promoviral za doktorja filozofije. Iskreno čestitamo in želimo veliko sreče na poklicni poti.

Dvojni praznik obhaja **Gabrijel Roblek** iz Sel. Iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta!

Dürrenmattov „Meteor“ na radiškem odru

Preteklo nedeljo so igralci Slovenskega prosvetnega društva Radiše na domačem odru uprizorili Dürrenmattovo igro Meteor. Vsebina igre v nekaj besedah: umirajoči človek današnjih dni še enkrat zaigra na vse možne registre neznanke moči razdejanja. Za tega človeka družbene, prijateljske in družinske vezi nimajo niti najmanjšega pomena več.

Umirajoči Nobelov nagradenec Dürrenmatt se znajde v svojem nekdanjem ateljeju, točneje, na radiškem odru. Tu doživi vstajenje in umiranje.

Dürrenmattovemu besedilu so na odru skušali vdahniti življenje igralci: Šimi Ogris (glavni igralec), Tatjana Tolmaier, Marjan Woschitz, Martin Ogris, Jožica Hribernik, Hannes Tolmaier, Tomi Rogavnik, Manfred Tolmaier, Leni Lampichler, Milan Hribernik in Danijel Wrulich. „Krepke besede, nenavadni prizori, zatišna poželenja znajo zdriniti tudi v naši vasi in v našem času otopelost ali razgaliti navidezne čednosti.“ Te besede, zapisane v gledališkem listu, so našle svojo uresničitev na odru. Marsika-

tera beseda je dražila, marsikatera prisposoda je dala misliti.

Čeprav bi bili radiški amaterski igralci temu dramskemu delu nedorasli, kot trdijo nekateri, pa je le treba videti tudi pristop režiserja Nužija Wieserja do tega besedila; približal se mu je na humorističen način. Jasno je, da ob takem pristopu ni več možna stoodstotna odrska interpretacija vsebine Dürrenmattovega dela, ter da marsikaj gre v izgubo. Kljub temu pa so igralci na odru kar primerno podoživeli ključno Dürrenmattovo razmišljanje o življenju in smrti. Da so to dosegli, so jim potrdili gledalci v radiškem kulturnem domu v zaključnem aplavzu.

vg

Lep uspeh mladih koroških glasbenikov v Ljubljani in Celovcu

Učenki Glasbene šole na Koroškem, saksofonistki Majda Krivograd iz Šmihela in Angelika Polesnik iz Vogrč, sta dosegli 2. nagrado na 20. jubilejnim tekmovanju učencev in študentov glasbe Slovenije; tekmovanje je bilo od 14. do 17. marca v Ljubljani in na Vrhniki. Obe učenki poučuje učitelj Julijan Burdži. Majda je bila v III. kategoriji edina tekmovalka, Angelika si pa še z dvema saksofonistkama v I. kategoriji deli 2. nagrado. Vseh saksofonistov je bilo 12, zato pomenita nagradi za mladi Korošci lep uspeh.

Na slovenskem tekmovanju je sicer sodelovalo 250 glasbenikov iz 41-ih glasbenih šol, iz Akademije za glasbo v Ljubljani, iz Glasbene matice Trst, Glasbene šole „Emil Komel“ iz Gorice in iz Glasbene šole na Koroškem. Vsak večer je bil na Vrhniki koncert najboljših, v nedeljo, 17. 3., pa je bil zaključni koncert najboljših, na katerem so nastopili tudi štirje mladi glasbeniki, ki so prejeli najvišje število možnih točk — 100. Med njimi je bila tudi 14-letna saksofonistka Betka Kotnik z Raven na Koroškem; poučuje jo učitelj Avgust Pogorevčnik.

14. in 15. marca je na deželnem konzervatoriju v Celovcu

potekalo tudi deželno tekmovanje Koroške; udeležila se ga je tudi 17-letna Janja Kassl iz Tal pri Št. Jakobu. Med tremi kitaristkami je v III. kategoriji dosegla tretjo nagrado. Prva nagrada ni bila podeljena, drugo nagrado pa sta si delili dve tekmovalki. Janjo poučuje prof. Andrej Grafenauer.

V III. kategoriji prečnih flavt je tekmoval tudi nekdanji učenec slovenske glasbene šole Kristijan Filipič, ki sedaj nadaljuje študij na deželnem konzervatoriju v Celovcu. Prejel je prvo nagrado in se zato lahko udeleži avstrijskega zveznega tekmovanja, ki bo oktobra v Leobnu.

Ponoven uspeh slovenskih glasbenikov na Koroškem in v Sloveniji pomeni, da je glasbena vzgoja v Glasbeni šoli na Koroškem na pravi poti: ima namreč dobre pedagoške delavce, ki ob pomoči staršev pravilno usmerjajo mladi rod v skrivnosti glasbe.

Tudi drugi najboljši glasbeniki bodo kmalu imeli priložnost pokazati svoje znanje. V celi vrsti javnih nastopov šole bo prvi nastop 24. aprila v Bilčovsu, kjer bodo sodelovali učenci iz vseh oddelkov; nastop bomo posvetili 200-letnici smrti W. A. Mozarta.

Lovro Sodja

Kontaktna leča '91

Literarna branja, gledališke predstave in diskusije, vse to je dokazalo, kako pomembna je postala v zadnjih letih Kontaktna leča. Letošnja je izpovedala predvsem to, da je med dijaki v Celovcu mnogo ustvarjalnosti. Mnogi so za svoje izražanje izbrali pisano besedo. Da je ta beseda krepka, so dokazala literarna branja na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Ponovno je bilo tudi potrjeno, česar na Koroškem nekateri politiki ne vidijo radi, da je zanimanje za slovenski jezik kar precejšnje.

Glasba in beseda v obeh deželnih jezikih še posebej povezuje; to je pred nabitno polno dvorano dokazal nastop skupine 4 J ali profesionalni gib plesne gledališke skupine IKARUS.

Posebno pozornost je na letošnji Kontaktni leči zbudil 20-letni Peter Krivograd s svojimi umetniškimi stvaritvami. Peter Krivograd je našel navdihe za ustvarjanje na obisku pri prijateljih v Argentini. Tam se je naučil upo-

rabljati različne materiale, npr. les, glino, lak, barve, kreda, stropor... Sam pravi, da se v njegovih slikah in skulpturah zrcalijo misli in občutki iz vsakdanjega življenja. Vesna Wakounig je na letošnji Kontaktni leči razstavljala svilene rute.

Peter Krivograd: Brez naslova

Gospa Knafel se še dobro spominja, kako je v mladostnih letih doživljala neposredne priprave na Veliko noč. Takrat je bilo še običajno, da so se ljudje strogo držali posta, in to vseh 40 dni pred Veliko nočjo, se pravi od pepelnice naprej. Takrat so gospodinje umile vso posodo, da bi odstranile še zadnjo mast, ki bi lahko bila v kakšni posodi ali na krožniku. Tako strogega posta se danes tudi Tona Knafel ne drži več, in le od četrtega pred Veliko nočjo ne je več mesa.

Pravzaprav je danes tako, da se mladina bolj drži posta kot starejši ljudje, pa ne zaradi verskih razlogov, ampak ker hoče shujšati in se znebiti kil, ki so se nabrale skozi zimo. Prav postni čas je za to zelo primeren. Včasih je bil post zelo strog; gospodinje so uporabljale le olje.

Strogi post pa je imel pogostokrat tudi neprijetne posledice. Ljudje so se namreč potem na Veliko noč tako najedli žegnana, da je marsikdo zbolel.

Neposredna priprava na Veliko noč se pravzaprav začne s petkom pred cvetno nedeljo. Na ta dan odrežejo ljudje še pred sončnim vzhodom vrbove vejice, iz katerih se potem naredi „prajtelj“. V soboto zjutraj pred sonč-

Še so se ohranile po naših domačih krajih lepe, stare domače šege in navade okoli Velike noči. Zgodnjepomladanski čas, v katerem praznujemo Veliko noč, Kristusovo vstajenje, označujejo številni običaji izganjanja zime in vpe-ljevanja pomladi. Zlasti starejši ljudje nam vedo povedati še marsikaj zanimivega o ljudskih šegah, ki so se deloma ohranile do današnjega dne. O takih navadah nam je tokrat pripovedovala 84-letna Tona Knafel iz Št. Ilje.

Pregnati pomladansko utrujenost in hle duhove

nim vzhodom potem zvežejo te vejice v prajtelj, na cvetno nedeljo pa ga nesejo k blagoslovitvi v cerkev. Ko pridejo ljudje s prajtljem iz cerkve domov, po navadi najmlajši trikrat hiti z njim okoli hiše. S tem običajem se skušajo ljudje zavarovati pred škodljivim vplivom sovražnih bitij in hudih duhov. Blagoslovljene vejice pa imajo tudi posebno moč, kadar preti burja in nevihta: takrat dajo ljudje nekaj vejic na ogenj, da ne bi udarila strela in da toča ne bi pobila sadnega drevja in žita.

V tednu pred veliko nočjo gospodinje pospravljajo dom in pripravijo kup za velikonočni ogenj oziroma kres.

Na velikonočno soboto zjutraj gredo v cerkev k blagoslovitvi vode in ognja. S prižgano drevesno gobo ogenj prinesejo domov, prinesejo pa tudi blagoslovljeno vodo. S tem ognjem prižgejo velikonočni kres in ga

uporabijo za štedilnik, ko kuhajo velikonočna jedila — šunko, klobase in jajca. Ta ogenj naj bi obvaroval hišo pred ognjem in strelo.

Nato gospodar ali gospodinja pripravi iz vejic prajtlja majhne križce, ki jih isti dan nesejo na polje. Na vsako polje ali njivo postavijo tri križce, in jih poškrbijo z blagoslovljeno vodo, da bi bile blagoslovljene njive in polja bolj rodovitna.

Na velikonočno soboto popoldne nesejo gospodinje v lepo okrašeni, z belimi ali rožastimi prti pokritih košarah k žegnau velikonočne jedi — kuhano šunko, klobase, hren, hleb belega kruha in jajca. Duhovnik hodi ali se vozi od vasi do vasi, kjer pri kaki kapelici ali pri kakem križu gospodinjam iz vasi blagoslovi velikonočni žegen. Svoj čas so gospodinje prav tekmovala, katera bo z žegnom prva doma. Starejši ljudje so pravili, da ima tista gospodinja, ki pride z žegnom

Tona Knafel iz Št. Ilje

prva domov, dobro upanje, da se prva omoži, ali pa pri tisti hiši imajo upanje, da bodo poleti prvi poželi žito.

Šege in navade okoli Velike noči v Rožu in na Gurah

Posebno mesto med velikonočnimi jedili imajo jajca; zelo priljubljene so tudi igre z velikonočnimi jajci. Posebno znan in še do danes ohranjen običaj je „trčljanje“. S koncema dveh jajc se „trčlja“ tako dolgo, da trdnjše jajce zmaga. Pri tej igri marsikdo skuša uporabiti tako imenovani „smolak“, ki je napolnjen s smolo in je tako trd, da ga ni možno razbiti. Nepoškodovanemu jajcu pravijo v Rožu „celak“, ubitemu pa „čemra“.

Svoj čas pa je bila med moškimi in mladimi fanti zelo priljubljena tudi še druga igra z velikonočnimi jajci, namreč „sekanje“ jajc. Jajce so obložili s kamenjem in so fantje nato stopili pet do deset korakov od jajca proč. Kdor je s krajcarjem (stari denarjem) zadel jajce tako, da je denar ostal v lupini, je dobil jajce in vse krajcarje, ki niso zadelo lupine.

Za posebno praznično razpoloženje marsikje še danes skrbi velikonočno streljanje z „movžarji“. V starih časih so začeli streljati že na velikonočno

soboto, ko so že zjutraj „odvezali“ zvonove, popoldne pa so „movžarji“ naznanili blagoslovitev velikonočnih jedi. Danes, ko je v cerkvi veljaven nov liturgični red, začno streljati šele na velikonočno soboto zvečer. S streljanjem so svoj čas ljudje skušali pregnati hude zimske duhove in privabiti pomladansko sonce.

V velikonočnem času, po navadi na cvetno nedeljo, dobivajo otroci od svojih boter in botrov velikonočno darilo, ki mu v Rožu pravijo „taška“. Ponekod se je ohranila še navada, da botra speče otrokom šartelj, v katerega vtakne otrokom tolar.

Marsikaj od lepih ljudskih šeg je že šlo v pozabo. Opažamo pa tudi razveseljivo dejstvo, da marsikdo od mladih skuša zavestno ohraniti te navade in jih izročiti tudi svojim otrokom.

Pripravila
Heidi Stingler

Vladimir Makuc v celovski galeriji Slama

Kraško vzdušje sredi Celovca

V torek, 12. marca, so v galeriji „Slama“ na Benediktinskem trgu v Celovcu odprli obširno razstavo grafik, risb, slik, tapiserij in plastik akademskega slikarja Vladimira Makuca, priznanega umetnika doma in v tujini.

Eden vidnejših predstavnikov t. i. „ljubljske grafične šole“ Vladimir Makuc je bil rojen leta 1925 v Solkanu pri Gorici. Študiral je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1954. Dve leti pozneje je zaključil še specialko za restavracijsko; izkazal se je kot odličen restavracijski in kopisti srednjeveških stenskih slikarij, še zlasti poznogotskih.

Od leta 1957 do nedavnega se je posvečal predvsem grafiki. Sprva je eksperimentalno v lesorezu, od leta 1960, ko je krajši čas delal v Parizu v ateljeju Johnyja Friedlaenderja, pa barvni jedkanici in akvatinti. Od vsega začetka Makučev opus označuje globoka zakoreninjenost v primorskem, kraškem svetu, od koder izvirajo skoraj vsi njegovi motivi (kraške hiše, zgarane žene, sestradani voli in konji, sušni pašniki, ptiči, rastline). V svojih delih sintetizira značilne forme, strukturo in barvo domače krajine. V tehničnem pogledu je že od zgodnjih šestdesetih let kombiniral klasični globoki tisk z reliefnim, v katerem je odtiskoval v

Umetnik Vladimir Makuc sredi kraškega sveta.

nasprotju s trdim, a idiličnim kraškim svetom, simbolne elemente sodobne industrializacije (različna kolesca itd.).

Poleg grafike Makuc goji tudi risbo, in sicer že od sedemdesetih let, v začetku osemdesetih pa ga je začelo vznemirjati oblikovanje v plastiki.

Vse tehnike, ki jih Vladimir Makuc uporablja, je podredil svojemu notranjemu imperativu in izoblikoval svoj izrazni svet, ki je izrazilo moderen in vendar v ničemer ne zanika svojih virov in lastnih korenin.

Ljubitelji moderne umetnosti, priporočamo Vam, da si do 6.

aprila ogledate v galeriji „Slama“ v Celovcu 68 del slovenskega umetnika Vladimira Makuca, ki ni priznan le doma, temveč širom po svetu, saj je razstavljal v mnogih umetnostnih središčih (Amsterdam, Berlin, Benetke, Dunaj, Mexico City, New York, Rim, Rio de Janeiro, Tokio, ...); že nekajkrat se je predstavil tudi koroški publiki (Celovec, Beljak). Kot potrdilo umetnostnega potenciala, ki ga izžareva Makučev opus, naj omenimo, da je njegova dela odkupila tudi svetovno pomembna grafična zbirka Albertina na Dunaju.

Mag. Mojca Uršič

anonimna literatura

najti
je treba
novih besed
za stvari
ki so zastarele

stare besede
so za
antikvariat

kako lepo
bi bilo
slišati besede
ki izpovedujejo
kaj novega

stare fraze
zbijajo v glavah teh
ki vedo
kaj misliti je
zato mislijo
in divje mislijo

nešteto črk
je danes že požrl

obupal je
preveč slik je bilo
premalo jasnosti

nešteto stavkov
je pretekle ure zaznal

še vedno skuša dojemati
za vsako besedo
najde drugo besedo
primerja izpovedi
besed na papirju
in besed v spominu

požira še naprej

spet se mu je zataknilo
besedo izpljuje
iz dolge klobase besedila
se zvali umišljeni odstavek

ne zaznava prav ničesar več
pred njim
strgani listi iz knjige
blazne črke
zrejo v njega

prav ničesar
ne razume več

jasno mu je eno
tožil bo tega avtorja

obtožnica je jedrnata
avtor je besede
izrabil za neumnosti

škodoval je tudi
možganskim celicam
utopil jih je
v črnilu temnih fraz

Naš tednik: Gospod Jelen, rodili ste se kot sin kmečke družine, ki je imela sedem otrok. Verjetno za takratni čas ni bilo samoumevno, da je šel kdo študirat. Ali so si to Vaši starši lahko privoščili, ali ste to občutili kot privilegij, katerega tedaj gotovo niso imeli vsi otroci?

Dr. Stanko Jelen: Seveda si moji starši niso mogli privoščiti, da sem šel v Innsbruck študirat medicino. Rekel bi, da je bil to privilegij, katerega sem si izboril, ker sem bil že kot mlad fant zelo trmoglav in sem točno vedel, kaj hočem — še bolj točno pa, česa nočem. Vedel sem, da nočem ostati doma kot pastir. Kot 17-letni fant sem se vpisal v višjo stopnjo gimnazije in še dobro se spominjam, kako sem se tedaj učil latinske vokabule, katere mi je popravljala župnik Igerc. Po maturi sem se brez vsakršne podpore staršev podal s prazno denarnico v Innsbruck, kjer me je na začetku podpirala teta. Kljub temu, da sem pogostokrat trpel lakoto in nisem imel pametnega stanovanja, sem bil srečen, da sem lahko študiral. Svoj medicinski študij sem zaključil v Beogradu, in sicer v času, ko je že izbruhnila druga svetovna vojna. Spominjam se, kako smo v Beogradu lačni študentje pogostokrat hodili na pokopališče, kjer smo se nasitili z jedmi, katere so prinašali ljudje ob pogrebih svojcev. Sicer si tega danes pri nas ne moremo predstavljati, vendar taka je bila v Beogradu šega in vsak je lahko šel po pogrebu na pokopališče in se je tam nasitil. Na univerzi sem zaključil študij in sem napravil zadnje izpite v nemškem jeziku, kar priča o veliki toleranci te države, kajti kdo si lahko predstavlja, da bi nekdo lahko na primer na Dunaju položil izpite v slovenščini?!

NT: Kako, da študija niste zaključili v Innsbrucku?

Dr. Stanko Jelen: Ko sem bil še v Innsbrucku, so Nemci vkorakali v Avstrijo. Tedaj so nacisti na univerzi ustanovili tako imenovani Studentenbund in so hoteli prisiliti študente, da bi se priznali k nemštvu (Deutschtum). Seveda sem imel s tem težave, saj zame to ni prišlo v poštev. Tako sem bil tedaj črna ovca, katero so izključili iz študentovske zveze, in sem pričakoval težave. Zato sem jo jeseni pobrisal čez zeleno mejo.

NT: Kako ste preživeli študentska leta v Beogradu, saj je bilo tudi to mesto zasedeno?

Dr. Stanko Jelen: Na cvetno

nedeljo leta 1941 sem v Beogradu doživel bombardiranje in sem se nato javil kot prostovoljec. Podati sem se moral v Sarajevo, kjer sem na veliki petek doživel še bombardiranje tega mesta. Tedaj sta bila še huda zima in mraz in veseli smo bili, če smo dobili jesti vsaj nekaj suhih kvoc. Nekaj pozneje sem dobil kot mlad zdravnik v Beogradu nalogo,

da cepim ljudi proti tifusu in da pregledujem mrliče. V tem času so me že začeli iskati gestapovci. Hiša, v kateri sem imel vse svoje dokumente, razen zdravniške diplome, je bila bombardirana. Ker mi je nekdo od znancev svetoval, da bi bilo zame življenje bolj varno v Ljubljani, sem začel razmišljati, kako bi lahko prišel tja. To ni bilo enostavno, saj povrh vsega nisem več imel papirjev in dokumentov. S pomočjo družine Janežič iz Podgorij mi je uspelo, da sem ponoči prišel čez Savo in sem tako prišel v Zagreb. Ker sem tedaj dobro znal italijansko, sem se podal na italijanski konzulat in sem prosil za pomoč. Tam so mi dali vojaka, ki me je spremljal na kolodvor, da sem se lahko peljal v Ljubljano. Tam sem dobil službo na kliniki; tako sem imel vsaj kaj jesti, poleg tega pa mi je bila dana tudi priložnost, da sem se že čez nekaj mesecev lahko specializiral na ženskem oddelku. Neko jutro, ko sem zapustil kliniko po nočni službi, so Italijani aretirali vse zdravnike; spet enkrat sem imel srečo, da takrat nisem bil več v bolnišnici. Torej se mi je

zopet zastavilo vprašanje, kako bi lahko prišel iz Ljubljane.

Hotel sem iti k partizanom, pa to ni bilo tako enostavno. Ljubljana je bila tedaj obdana z žico pod električno napetostjo. Tako sem zaprosil za dovoljenje in sem mislil, da bom po regularni poti prišel iz Ljubljane. Tedaj so me zaprli Nemci in so me odpeljali v Celovec, kjer sem bil tri mesece zaprt skupno z Olipovimi iz Sel. Noči v zaporu, v kateri smo vedeli, da je bil Olip obsojen na smrt, nikoli ne bom pozabil. Tedaj so Selani celo noč in cel dan peli slovenske pesmi; drug dan so jih odpeljali na Dunaj in jih tam obglavili. Iz Celovca sem prišel v taborišče Kimsee. Od tam sem pobegnul in sem se peš podal v taborišče Hesselberg, kjer sta bili moja mama in svakinja z otroki. Hodil sem dva dni in dve noči. Ko je bilo vojne konec, so nas odpeljali v Celovec na Domplatz, kjer nas je domovina „sprejela“ kot ujetnike. Brez dovoljenja tedaj nihče ni smel zapustiti kraja in tudi v Celovcu smo morali še med porušenimi zidovi čakati, da smo dobili dovoljenje, da lahko gremo domov,

kjer so nas pustili gladovati. Če mislim na vse te dogodke, in vidim, kako danes na primer pri nas sprejemajo Romune, potem me še danes boli srce. Da je bila naša domačija po vojni oropana in da so jo zasedali Kanalcanci, o tem sploh nočem govoriti. Ko so morali ti ljudje zapustiti našo hišo, so nam jo zažgali.

Naš tednik: Ali ste po vojni lahko začeli brez težav z zdravniško prakso?

Dr. Stanko Jelen: Takoj, ko sem bil doma, sem se javil na zdravniški zbornici in sem zaprosil za delo. Ker sem se v Ljubljani že specializiral na ženskem oddelku, sem prvotno mislil, da bom šel delat kot zdravnik v bolnišnici. Pred očmi pa sem imel le en cilj — namreč, da mi ne bo več treba gladovati. Ker pa tedaj zdravniki v bolnišnicah niso imeli dobrih pogojev za delo in niso zaslužili niti toliko, da bi se lahko najedli do sita, sem se odločil, da začnem na podeželju kot hišni zdravnik.

Naš tednik: Da ste bili odličen zdravnik, ki je imel zelo

„Slovenci naj bili bolj samozavestni in maj hlapčevski!“

Z DR. STANKOM JELENOM SE JE POGOVARJALA HEIDI STINGLER

Dr. Stanko Jelen, dolgoletni hišni zdravnik na Bistrici v Rožu, je pred kratkim praznoval svojo 80-letnico. Njegova življenjska pot ni bila posejana z rožami, kljub temu pa je Stanko Jelen znal vedno napraviti najboljše v dani situaciji. Kot sin kmečke družine v Libučah si je priboril privilegij, da je šel lahko v Innsbruck študirat medicino. Že kot mlad fant je Stanko Jelen vedno točno vedel, kaj hoče, in si je tako zastavil jasne cilje. Tako se je v 17. letu starosti vpisal v višjo stopnjo gimnazije. Želja matere je bila, da bi sin šel študirat teologijo; Stanko Jelen pa se je odločil za študij medicine. Pod najtežjimi pogoji je zaključeval študij v Innsbrucku in v Beogradu, saj je v tem času ravno izbruhnila druga svetovna vojna. Težave so za mladega zdravnika nastale predvsem zato, ker je izhajal iz zavedne slovenske družine, ki so jo pregnali iz domačega kraja.

Kljub temnim časom je Stanko Jelen po koncu vojne uspešno začel z delom hišnega zdravnika na Bistrici v Rožu, kjer ga tudi še danes domačini globoko spoštujejo. Kot zavednemu pripadniku slovenske narodne skupnosti dr. Stanku Jelenu politika ni bila nikoli deveta briga. Tako tudi še danes z velikim zanimanjem sledi političnim dogodkom, še posebej tistim, ki prizadevajo slovensko narodno skupnost.

osebni pristop do pacientov, potrjujejo domačini še danes, ko ste že v pokoju. Dobill pa ste tudi priznanja od občine in od dežele. Ste bili tudi Vi osebno zadovoljni s tem, da ste si izbrali ta zahtevni poklic?

Dr. Stanko Jelen: Nikoli nisem dvomil, ali je bila moja odločitev za zdravniški poklic pravilna. Poklic sem izvajal z veseljem in očitno sem veselje do tega poklica predal tudi svojim otrokom, saj so vsi trije postali zdravniki. Na Bistrici v Rožu sem se zelo hitro življal in sem se tu počutil zelo domačega. To pa tudi zaradi tega, ker so imeli ljudje do mene veliko zaupanje in so prišli z vsemi težavami, ki so jih imeli. Rade volje sem jim svetoval, kjer sem le mogel in tako tudi ni bilo nenavadno, da sem pogostokrat svetoval pri družinskih problemih, ali pa da sem z ljudmi delal tudi testamente. Nekaj takega si danes seveda sploh ne moremo več predstavljati. Je pa tudi res, da so bili bolniki včasih bolj hvaležni in manj sitni, kot so včasih danes.

Naš tednik: Kot pripadnik slovenske narodne skupnosti

nikoli niste zatajili, kaj ste — obratno — vedno ste bili ponosni, da ste Slovenec. Kako danes vidite razvoj manjšinske politike?

Dr. Stanko Jelen: Dejstvo je, da smo v zadnjih letih marsikaj dosegli. Tako ima na primer slovenska mladina vrsto izobraževalnih možnosti, pa tudi drugače se je marsikaj spremenilo na bolje. Kljub temu pa sem mnenja, da bi morali biti Slovenci mnogo bolj samozavestni in manj hlapčevski. Zavedati se moramo, da nam določene stvari pristajajo in da to ni miloščina večinskih strank, če nam prizna kakšno pravico. Če pa danes opazujem slovensko mladino, potem me boli srce, ko vidim, da ta pogostokrat med seboj govori nemško. Za naš čas bi to bila velika sramota. Želim si, da bi naša mladina dobila bolj pozitiven odnos do svoje materinščine in bi bila nanjo bolj ponosna. Najboljša pot do tega pa je gotovo krepitev lastnih struktur in samostojnega političnega nastopa.

Naš tednik: Hvala za pogovor!

Dvoje mest je, kjer na Hrvaškem vre: v Kninu in Pakracu je najbolj problematično. Že na prvi pogled lahko laik ugotovi, da je za nemire odgovoren nekdo drug, ne pa prebivalci sami. Kajti čeprav ni bilo vojaškega udara na Hrvaškem, je Kninska pokrajina razglasila svojo neodvisnost in tako začela ignorirati demokratično izvoljeno oblast Hrvaške. Knin hoče imeti svojo državo na Hrvaškem. Kninski pokrajinci se je pridružila tudi okolica mesta Pakrac. Vzrok je v tem, da tako v Kninu kakor v Pakracu živijo Srbi.

V Kninu in okolici je pretežni del prebivalstva srbski. Že ob samem prihodu v Knin lahko vsakdo opazi, da je ta del srbskega ozemlja drugačen od

Iz Knina in Pakraca poroča Ivan Klarič

rani možje in hoteli zapleniti snemalno opremo, ekipo pa odvesti na policijsko postajo.

V teh preteklih napetih dneh je bilo videti, da je vpoklicana vsa rezervna hrvaška policija kakor tudi rezervisti policije v Kninu. Mnenje ljudi in političnih funkcionarjev v Kninu je, da Srbom v novi hrvaški državi niso zagotovljene enake pravice kakor prej v federativni Jugoslaviji. Predvsem da nimajo možnosti uporabljati obrazcev,

Ali je za nemire v Pakracu in Kninu odgovorno srbsko vodstvo v Beogradu? V novi hrvaški državi še ena država?

Po ulicah visijo jugoslovanske zastave s peterokrakimi zvezdami (namesto znaka šahovnice s hrvaškimi županijami, simbolom hrvaške republike). Tudi policija je ostala še dalje milica in na svojih kapah ohranila peterokrako zvezdo. Po ulicah je možno srečati mnogo vojaških vozil in vojaškega osebja, predvsem pa avtomobile z registracijami iz Srbije. Prav te registracije pa so znak za to, da napeto in nelagodno stanje ustvarjajo predvsem ljudje, ki prihajajo iz Srbije.

V Kninu ima vsakdo občutek, da je vsak drugi občan miličnik v civilu in da te zasleduje ter kontrolira. Ko smo šli mi na miličniško postajo po dovoljenje za snemanje, je pred okenecem pred nami stal starejši občan in poročal dežurnemu miličniku, da je v mesto prišel neki tuji avtomobil rdeče barve. Seveda ni vedel, da poroča o prihodu avstrijske televizije in firme ARTIS ter da govori o nas, ki stojimo za njim. Takoj ko je politični funkcionar dežurnemu miličniku dovolil, smo dovoljenje dobili brez težav; samo ustno seveda, kajti pismenega dovoljenja ni bilo mogoče dobiti.

Še en dogodek naj je tu omenjen. Ko smo snemali panoramo Knina, saj so nam zagotovili, da ni težav, je nenadoma pridrel miličniški avto. Iz njega so skočili štirje uniformi-

napisanih v cirilici, v hrvaškem znaku da ni njihovega srbskega znaka . . .

V Pakracu, ki je postal znan po spopadu med pripadniki Srbske demokratske stranke in tako imenovanimi specialnimi enotami hrvaške policije, pa je opaziti, da se je položaj že umiril in skoraj ni možno opaziti avtomobilov s srbskimi registracijami. Predstavniki hrvaške strani trdijo, da so se iz nemirov nekaj naučili, predstavniki srbske stranke pa zatrjujejo, da je umiritev lečasno premirje in da bodo Srbi v Pakracu skupaj s Kninsko pokrajino ustanovili svojo državo takoj, če se bo Hrvaška osamosvojila od Jugoslavije.

Zaenkrat je torej edino zanesljivo samo to, da vsa odprta vprašanja na Hrvaškem ostajajo nerešena. Oborožuje se tako ena kakor druga stran. Dokler se politični in ekonomski interesi ne bodo uskladili na državni ravni, tako dolgo bodo v Kninu in v Pakracu noči in dnevi negotovi.

Ljudje, ki dalj časa spremljajo dogajanja v teh krajih, vedo povedati, da se kot po pravilu proti koncu tedna negotovost stopnjuje, v nedeljo pa ta napetost pade. V Kninu in Pakracu živijo domačini, Srbi in Hrvati, med seboj v miru. Tako nastaja vtis, da nemire ustvarja srbsko vodstvo v Beogradu, ki nikakor ne želi, da bi se Hrvaška osamosvojila od Jugoslavije.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 29. marec
Skavtski križev pot.

SOBOTA, 30. marec
„Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.“

NEDELJA, 31. marec
6.30—7.00 Vstali hodi
pred nami: Kdo se ne
veseli velikonočnega ju-
tra? (P. Zunder)
18.10—18.30 Velika noč
je zmagoslavje življenja:
Zveličar prinaša vstajenje
in novo življenje
(P. Zunder)

PONED., 1. april
6.30—7.00 Dobro jutro
na Koroškem
18.10—18.30 Pomladans-
ke popevke.

TOREK, 2. april
Partnerski magazin.

SREDA, 3. april
Glasbena sredo.
21.05—22.00
Sodobna slovenska lite-
ratura na Koroškem - 5.

ČETRTEK, 4. april
Rož — Podjuna — Zilja

NA TELEVIZIJU

„DOBER DAN, KOROŠKA“
31. marec 91, FS 2, ob 13. uri
predvidoma z naslednjimi prispevki:
Velikonočna baklada na Radišah
„Žegen“ ali blagoslov
velikonočnih jedil
Ovcjereja in predelava volne v
Ziljski dolini
Portret pesnice Milke Hartman
5-letna Zora iz Celovca bo
pripovedovala zgodbo o
malih gosencih
Finale Czigarove kantate
„Ustoličenje karantanskega
kneza“ — zahvalna pesem
Nogomet: Breže — SAK

Predavanje in pogovor z Levom Detelo:
**Skupaj in vsaksebi
— skozi stoletja**

Tema: Skupne poteze in razlike med
nemško in slovensko kulturo v pro-
storu nekdanje monarhije K&K in v
prostoru današnjega sodelovanja
„Alpe-Jadran-Panonijska“

Čas: v četrtek, 4. 4., ob 19. uri
Kraj: v hiši „Severin“, Viktringer Ring
34 v Celovcu
Diskusijo bo vodil dv. sv. dr. Reginald
Vospersnik
Prireditelj: KDO Referat za izo-
bražence

GALERIJA
Avsenik

Telefax 9943/463514189
64215 Begunje 21
tel. (064) 73-402, 73-055

Gostovanje Galerije LM,
Maribor, v Begunjah

Te dni si boste lahko ogledali veliko
„Razstavo slik znanih jugoslovanskih
avtorjev“, katero je galerija Avsenik pri-
pravila skupaj z renomirano LM galerijo
Nevenke Festic iz Maribora.
Družina Festic velja za eno izmed naj-
bolj zanimivih kolekcijarjev umetni-
ških del v Mariboru. Slike priznanih ju-
goslov. umetnikov bodo v galeriji Avse-
nik razstavljene že v naslednjih dneh.

ŠT. PRIMOŽ

Premiera drame: „VELEJA“
Čas: v soboto, 6. aprila 1991, ob 20. uri v
kulturnem domu
v nedeljo, 7. aprila 1991, ob 20. uri v kultur-
nem domu
Kraj: v kulturnem domu „Danica“ v
Šentprimozu
Z novo gledališko predstavo se bodo pred-
stavili domači igralci.
Režija: Peter Militarov
Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentprimozu

RADIŠE

VELIKONOČNA BAKLADA V TUCAH
Čas: na velikonočno soboto, 30. marca
1991, ob 21. uri
Zberemo se pri KUESU v Tucah
Prireditelj: SPD „Radiše“

KALIFORNIA —
Grand Canyon

Čas potovanja: 16 dni, Cena: ca.
27.000,— öS, Odhod: 27. 4.
1991, Povratek: 12. 5. 1991

Ste kdaj sanjali o sončni Kaliforniji, ve-
lemestih SAN FRANCISKU, LOS AN-
GELESU, HOLLYWOODU, igralnicah v
LAS VEGASU? Ste si želeli v NEW
YORK, GRAND CANYON, najlepši kan-
jon na svetu? Vas mika splavarjenje po
reki KOLORADO ali pogled na BRYCE
CANYON in neskončne puščavske pre-
dele NEVADE, ali vožnja z džipom po
puščavi? VSE TO IN ŠE MNOGO VEČ
LAHKO DOŽIVITE na potovanju z
nami, posebej prirejenim za tiste, ki so
že „SKORAJ VSE VIDELI“, pa bi radi še
več.

Prijave do 25 dni pred odhodom.
To vse vam nudí „EXOTIC TOURS“,
Celovška 264, Ljubljana.
Več informacij dobite na telefon:
04 63 / 51 11 23

ŽELEZNA KAPLA
LOVSKI PLES

Čas: sobota, 13. 4. 1991, ob 21. uri
Kraj: v hotelu OBIR v Železni Kapli
Igra ansambel „DOBRI PRIJATELJI“
Prireditelj: Lovski pevski zbor v Železni
Kapli

ŠMIHEL

Predavanje in pogovor:
BOLEZNI ŽENSK IN TEŽAVE Z MENO
Čas: v četrtek, 4. aprila 1991, ob 19.30
Kraj: v farni dvorani v Šmihelu
Predavata: Dr. Walter Döller, dr. Karl Scherr
Prireditelja: Katoliško prosvetno društvo
Šmihel, Katoliška prosveta Šmihel
Predavanje bo v nemškem jeziku. Prosto-
voljni prispevki!

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na

SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV

v nedeljo, 14. aprila 1991, ob 14.30 uri
v farni dvorani v ŽELEZNI KAPLI
Soprireditelj: SPD „Zarja“

* * *

v nedeljo, 21. aprila 1991, ob 14.30 uri
v kulturnem domu na Radišah.
Soprireditelj: SPD „Radiše“

„Marela“ 31. marca v Globasnici

Začetek je bil amaterski. S svojevrstno
glasbo jim je v najkrajšem času uspelo
priti v sam vrh narodnozabavne glas-
be. Tri leta nastopajo že kot profesio-
nalci po vsej Evropi. Vrsto nastopov pa
imajo po televizijskih postajah v
Nemčiji, Švici in Avstriji. Kar jih poseb-
no odlikuje je to, da je povsod po Evro-
pi del koncerta tudi v slovenskem
jeziku.

Na velikonočno nedeljo, 31. marca
1991, se vidimo pri ŠOŠTARJU v
Globasnici, ob 20. uri. Pripravljen
je posebni polnočni vložek.

SODALITAS

Dom v
Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

v četrtek, 4. aprila, ob 19.30
Avtogeni trening za odrasle, nem.
Voditeljica: dr. Rosemarie Brunnthaler-Tschertou

od petka, 5. aprila, od 15. ure do nede-
lje, 7. aprila, do 13. ure
Govorniško šolanje za občinske odbor-
nice in odbornike:
Kako govoriti in nastopati brez stra-
hu, kako učinkoviteje argumentirati
pri sejah (za začetnike)
Predavatelj: Eduard Ploier

v petek, 5. aprila, ob 19.30
VOJNA IN SPRAVA —
ALI JE MOGOČA?
(okrogla miza)
Diskutirali bodo: koroški partizani in
domobranci: dr. Janez Zdešar, Mün-
chen; Jelka Dolinar, Spittal ob Dravi;
Justin Stanovnik, Ljubljana; Janez
Wutte-Luc, Št. Primož; Milena Gröbla-
cher, Škocijan; žpk. Vinko Zaletel,
Vogrčje; mag. Boris Mlakar, zgodovinar
Vodja diskusije: prof. Jože Wakounig,
Kotmara vas

v petek, 5. aprila, ob 18.30
ODPRTJE RAZSTAVE DEL MIHE
DOLINŠKE (fotografije)

v ponedeljek, 8. 4., od 13.30 do 18. ure
KUHARSKI TEČAJ: Zdrava, polno-
vredna hrana, nem.
Voditeljica: Maria Steinbrugger,
Beljak

od ponedeljka, 8. aprila, od 18. ure do
sobote, 13. aprila, od 9. ure
POST — POT K ZDRAVJU? nem.
Voditeljica: Annemarie Steiner

v četrtek, 11. aprila, ob 19.30
ZDRAVSTVENA HRANA
ZA ZDRAVE IN BOLNE LJUDI, nem.
Predavatelj: dr. Sebastian Mathew

od petka, 12. aprila, od 14. do 20. ure
do sobote, 13. aprila, od 9. do 20. ure
SLIKANJE NA STEKLO
ZA ZAČETNIKE IN NAPREDUJOČE
Voditeljica: Anica Vrečar

v torek, 16. aprila, od 14.30 ure do
16.30
Ples za starejše ljudi — razni
družabni plesi, nem.
Voditeljica: Friederike Knez-Jernej

v torek, 16. aprila, ob 19.30
Homeopatija — alternativna metoda
zdravljenja k šolski medicini, nem.
Predavatelj: med. sv. dr. Emil Smolnig

v sredo, 17. aprila, 8.30—12.00
Drbno pecivo iz kvašeno-maslene-
ga testa, nem.
Voditeljica: Brunnhilde Weiditsch

v četrtek, 18. aprila, ob 19.30 uri
Polnovredna hrana — pro in contra,
nem.
Predavatelj: Peter Mayr

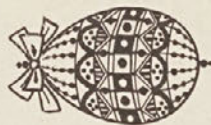
NAŠTEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), uredniki Heidi Stingler, Marijan Fera, Vincenc Gotthardt, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠTEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglaševalne oddelka 04 63 / 51 25 28-0.
Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Glonarjeva 6, 61000 Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.
Letna naročnina: Avstrija 350,— šil., Jugoslavija 900,— Din., ostalo inozemstvo 550,— (800,— šil. zračna pošta), posamezna številka 8,— šil. (20,— Din.).

Vesele velikonočne praznike želi vsem odjemalcem, prijateljem, znancem in sorodnikom

TRGOVINA
KMETIJSKI
STROJI
OKNA
VRATA

KRIVOGRAD
ŠMIHEL NAD PLIBERKOM
Telefon
(0 42 35) 25 37

Vesele velikonočne praznike želi

GOSTILNA in
TRGOVINA

Hanzi Ogris
BILČOVŠ

HOLZINDUSTRIE
SITTERSDORF / ŽITARA VAS

MÖBELERZEUGUNG & Co. KG
ŽITARA VAS 42, 9133 Miklavčevo,
tel.: (0 42 37) 25 25 *0, TX: 422833

PROIZVODNJA IN PRODAJA POHIŠTVA

- DNEVNE SOBE
- SPALNICE
- OTROŠKE SOBE
- KOSOVNO POHIŠTVO
- MIZE IN STOLI
- KUHINJE
- IZDELAVA PO POSEBNEM NAROČILU

Celotni program je izdelan iz domačega bora v visoki kvaliteti.

OBIŠČITE NAS.
GOTOVO BOSTE NAŠLI PRIMEREN IZDELEK
V NOVO UREJENEM RAZSTAVNEM PROSTORU.

Se priporočamo in Vam želimo
vesele velikonočne praznike.

Vesele velikonočne praznike Vam želi

TISCHLEREI — MIZARSTVO

Tischlermeister
Silvo Kuschej
ständig gerichtlich beeideter Sachverständiger
9150 Bleiburg / Pliberk
Koschatstraße 8
Tel. (0 42 35) 21 63

FIRMA
Rudolf ČIK
BREŠKA VAS

LIESNIG
BAU

Hoch- und Tiefbau Ges.m.b.H

9150 BLEIBURG / PLIBERK
Tel. (0 42 35) 20 59

TISCHLEREI
Kimovec

Hof bei Eberndorf
Tel. (0 42 36) 20 30

Beratung und Planungen
von individuellen
Wohnraumgestaltungen

Glede na Vaše želje pri oblikovanju stanovanjskih prostorov Vam svetujemo in za Vas načrtujemo

Vesele velikonočne praznike želi vsem poslovnim prijateljem in znancem

TVRDKA

Werner Findenig

Mittlern. A-9125 Kühnsdorf
Telefon (0 42 32) 62 22

Planung, Beratung, Ausführung, Verkauf

AUTORANCH

BMW Spezialreparaturen
Posebna popravila vozil BMW

Vertretung — Neu- und Gebrauchtwagen
Zastopstvo za avtomobile:
nova in rabljena vozila

Z. SAJEVEC

KÜHNSDORF
KOHLDORF

Telefon.:
(0 42 32) 88 46

KFZ Meisterbetrieb
Autolackierung — Reifen und alles ums Auto
Avtomobilsko podjetje.
Lakiranje avtomobilov, zamenjava gum
Napravimo vse, kar Vaš avto potrebuje!

Vesele velikonočne praznike želi

SPORT - RESTAURANT - MOTEL
DRUŽINA

ŠKERJANEC

Kožentavra 42, A-9162 STRAU, tel. (04227) 2981

Bosta tudi tokrat Stanislavljevića krila dva igralca?

0:4 — Koroška visoko podlegla slovenski reprezentanci

Z leve: Marijan Sadjak (SAK), Thomas Wuntschek (Pliberk) in goledar slovenske reprezentance Renato Kotnik (Maribor).

V soboto Breže proti SAK

Prva letošnja prvenstvena tekma, proti Brežam, je za SAK zelo velikega pomena. „Ekipo iz Brež je na domačih tleh izredno močna, tako da smo z eno točko zadovoljni,“ je dejal Ramšak. Prav tako je z eno točko zadovoljen trener iz Brež, Klaus Mitterndorfer, ki pravi: „SAK je tehnično dobra ekipa, ki se zna tudi boriti. Vendar se najbolj boji mo legonarja Stanislavljevića, na katerega bo treba paziti polnih 90 minut. Slišal sem, da se je SAK zelo intenzivno pripravljala na prvenstvo, zato pričakujem, da bo igral zelo napadalno. Imam pa proti nasprotniku posebno taktiko. Tako bo sobotna tekma gotovo zelo zanimiva in napeta.“

Obe ekipi bosta igrali v popolni postavi, kar priča o pravilnem treniranju dveh trenerjev.

V sredo sta se v Pliberku pomerili amaterski reprezentanci Koroške in Slovenije. Trener Drießler je v reprezentanco poklical tudi Lojzeja in Marijana Sadjaka; oba sta odigrala solidno tekmo. Marjan je igral zelo zanesljivo, vendar ga je trener po odmoru zamenjal. Lojzej pa se je polnih 90 minut boril kar uspešno, ter štel med najboljše igralce koroške ekipe.

Gostje so zasluženo zmagali s 4:0. Razlika med moštvi je bila predvsem v obvladovanju žoge ter v taktični spretnosti. Sploh pa se je slovenska ekipa izkazala kot zelo zrela.

Koroška — Slovenija 0:4 (0:1)
Koroška: Heindl (46. Böck); Koreimann, Urnik (70. Waldner), A. Sadjak, M. Sadjak (46. Kriwitz), Wuntschek (46. Koban), Wölbi, Pozewau-nig; Rohseano (65. Pluk), Schrammel
Slovenija: Pejskovič, Križan, Ban, Galič, Grobelsek; Duranovič, Protega, Plevnik, Cvikl; Kotnik (70. Turk), Vidovič
Pliberk, 50 gledalcev
Sodnik: Peter Ruch
Strelici: Kotnik (40.), Ban (70., 11-m), Plevnik (85.), Turk (88.)

8. ŠAHOVSKI TURNIR

V ponedeljek, 1. aprila, ob 10. uri vabita SPD Bilka in SŠZ v gostilno Seher v Veljnjo vas na 8. šahovski turnir. Tekmovali bodo v dveh kategorijah (mladina do 16. leta, splošni razred).

Kdo bo koroški prvak — Trg, Pliberk ali celo SAK?

Kaj pravijo trenerji teh treh ekip?

Dr. Ivan Ramšak (SAK):

„Favorit je Trg!“

Toliko dela in truda kot letos si kot trener še nisem naložil. Po naporih pripravah doma smo se za kratek čas izognili zimskemu vremenu ter v Istri odigrali nekaj zelo pomembnih pripravilnih tekem. Sodelovanje igralcev je bilo zelo zadovoljivo, tako da sem prepričan, da so vsaj telesno vsi dobro pripravljani. Če se je izboljšala tudi igra celotne ekipe, pa se bo videlo v soboto v Brežah, kjer nas čaka zelo nevarno domače moštvo. Najboljše karte za naslov prvaka ima seveda Trg. Dobro moštvo je pridobilo še dva zelo obetavna igralca, vrhu tega pa ima prednost prve tekme proti Borovljam, kizaseda le zadnje mesto. V primeru visoke zmage se bo Trg uvrstil čisto na vrh lestvice, kar bo ekipo še dodatno motiviralo. Vendar pa se bomo z mirnim, zbranim in doslednim delom tudi mi prav do zadnje tekme borili za naslov prvaka. To je tih želja igralcev.

Mörderdorfer (Trg):

„Za nas je sprejemljivo le 1. mesto!“

Letos smo se zelo intenzivno pripravljali na vigradni del prvenstva, tako da z mirno vestjo lahko izrečem, da je moj cilj postati prvak Koroške lige. Pozimi sta se moji ekipi priključila dva zelo dobra igralca, in o njima lahko poročam le dobre stvari. Predvsem me je presenetil Krappinger, ki ni le dober napadalec, temveč se je izkazal tudi kot dober prijatelj vseh igralcev. V okviru prvenstva imamo šest tekem na domačih tleh in pet na tujih. Naša največja nasprotnika bosta SAK in Pliberk. Pliberk je zelo borbena, navdušena ekipa, ki se na raznih tekmah zelo stopnjuje. Vrh tega ima zelo dobrega trenerja. Prednost SAK pa je uigranost ekipe, saj že dolga leta igra v skoraj enakih postavah. Tudi trener Ramšak je izvrsten poznavalec nogometa, tako da bo za naslov koroškega prvaka igrala pomembno vlogo tudi sreča.

Alois Jagodič (Pliberk):

„Odločilen bo start!“

Mislim, da bo prvak SAK. Imajo zelo dobrega legonarja, ki lahko sam odloča tekme. Tudi drugi igralci so postali zrejši, tako da je SAK letos prvi kandidat za naslov prvaka. Drugi favoriti so Trg. Njegova prednost sta nova igralca Krappinger in Oblak. Oba sta zelo perspektivna igralca in sta se že dobro vključila v moštvo. Naš cilj pa je obdržati tretje mesto, kajti trenutno nam zaradi poškodb manjkajo kar štiri stalni igralci. Žlak zaradi hude poškodbe verjetno vigradi sploh ne bo igral. Tudi Feldbacher in Hutter še nista zdrava. Na zadnji pripravljalni tekmi se je poškodoval še Skoff, tako da se je naš kader nevarno skrčil. Vrh tega smo Šmihelu oddali Lopinskega, ki nam v obrambi zelo manjka. Vendar bo start za vsa tri moštva zelo velikega pomena. Ekipa, ki bo tudi pod pritiskom uspešno tekmovala, se bo ob koncu uvrstila čisto na vrh lestvice. Pomembno vlogo bo igrala tudi ekipa iz Matreia.

Kratke športne novice

BOKS: Comeback F. Wieserja

Povsem presenetljivo se je preteklo soboto vrnil Franci Wieser v ring. Obetavni boksar je po velikih uspehih že zaključil športno pot, vendar je pred kratkim spet začel trenirati. Na primerjalnem boju BC Herkules-Budweis je v srednji kategoriji po točkah jasno premagal Marinka in tako ponovno dokazal svojo izredno nadarjenost v boksanju.

Smučanje: Tatjana in Silvana prvi

Zaključna prireditev za Mars-Kästle-Cup v Schladmingu se je za smučarje št. Janža izkazala kot izredno uspešna. V skupini šolarke I je Tatjana Zablatnik osvojila 1. mesto ter bila celo najboljša dneva. Prav tako 1. mesto si je priskučala Silvana Oraža. Obe sta prejeli tudi lepa darila.

REZULTATI: šolarke I: 1. Tatjana Zablatnik, šolarke II: 1. Silvana Oraža, šolarji I: 9. Dominik Kropivnik (vsi št. Janž)

Planica: Zahomčan Frank letel 184 m

Preteklo nedeljo se je v Planici končalo tekmovalje za svetovni pokal v smučarskih skokih. V prvi poskusni seriji predskakalcev je Zahomčan Frank poletel 184 m, kar je bila prava senzacija. Kot smo poročali, so se Zahomčani udeležili tekme kot predskakalci. Pokazali so zelo lepe in dolge polete, tako da je bil trener Wiegeler kar precej zadovoljen. Škoda, da niso tudi tekmovali. Prireditev je povsem uspela, čeprav poletov preko 200 m nismo videli. Tallberg (Švedska) in Gebsted (ZRN) pa sta bila zaslužena zmagovalca.

Začetek prvenstva tudi v podligi ter v 1. in 2. razredu

BILČOVSKI: Za obstoj

Moštvo trenerja Kattnika se bori proti izpadu iz spodnje lige, zato so igralci in trener pod velikim pritiskom. Priprave niso bile zadovoljive, ker se nekateri igralci enostavno niso udeleževali treningov. „Cilj ekipe je obstoj v podligi, vendar bo ta cilj le težko doseči,“ je dejal Sigi Hobel. Nekaj igralcev je poškodovanih (Kogelnig si je na tekmi proti Mostiču celo strgal vezi v kolenu), drugi pa so precej neresni. Ker pa je kader sploh zelo majhen, je trener Kattnik v veliki zadregi. Kljub temu je Kattnik prepričan, da bo v nedeljo proti celovškemu ASV Bilčovs uspešen.

ŽELEZNA KAPLA:

Že prva tekma bo velikega pomena

Na začetku jesenskega dela prvenstva je ekipa iz Železne Kaple tekmovala izredno uspešno, vendar je proti koncu nezbrana igra, ter tudi smola, preprečila višjo uvrstitev. „Cilj je slej ko prej 1. mesto, kajti igralci so se pod vodstvom trenerja Fera zelo zbrano pripravili na vigradno sezono,“ je dejal predsednik Smertnik. Ekipo je zapustil Travnik (Klopini), nadomestil pa ga bo domači igralec. Že prva tekma, v nedeljo, proti vodečemu iz Metlove, bo za Kapelčane izrednega pomena. V primeru zmage bi se Kapelčani precej približali vrhu

Bilčovs je že odigral prvo prvenstvo tekmo, za druge ekipe bo začetek nogometnih tekem ta konec tedna. Igralci, trenerji in seveda tudi gledalci že z velikim zanimanjem čakajo na posamezne tekme. Moštva so se večinoma resno pripravljala na vigradni del prvenstva, in zato so zastavljeni cilji kar precej visoki.

lestvice. Na prvih tekmah bo manjkal poškodovani Kock (strgane vezi), a kljub temu pri igralcih prevladuje velik optimizem.

GLOBASNICA:

V Pokrče gremo vsaj po eno točko!

Trener Tine Lesjak je s svojimi fanti kar zadovoljen, kajti udeležba pri treningih je bila zadovoljiva. Izrabili so tudi dobre razmere v Istri, kjer so se v Banjolah pri Pulci en teden zelo resno in zbrano pripravljali. Odigrali so tudi tekmo proti Pliberku, o kateri je trener Lesjak dejal: „Ker smo samo tesno podlegli (2:3), sem bil z ekipo zelo zadovoljen. Igralci so pokazali, da znajo tudi proti boljšim moštvom dobro igrati, in to me je zelo presenetilo!“ Cilj Globašev je mesto na sredini lestvice. Vendar se trenutno popolnoma osredotočajo na tekmo proti Pokrčam, kjer želijo osvojiti vsaj točko. Favorita v 1. raz-

redu pa sta po mnenju Lesjaka Metlova in Grebinj.

ŠMIHEL:

Ekipe je izvrstno pripravljena

Z novimi igralci (Lopinsky, Kert, Wagner) se je v celotnem moštvu izboljšalo razpoloženje, kar se vidi predvsem na treningih. Udeležba je zelo zadovoljiva, tako da trener Slanič upravičeno hvali celotno ekipo. Slanič: „Ker smo letos zelo dobro pripravljani, smo si zastavili kar visok cilj. Izboljšati se namreč hočemo za štiri mesta na tabeli. Prvi korak bi radi naredili že na prvi tekmi proti zadnjemu na lestvici.“ Veliko pričakujejo Šmihelčani od Lopinskega, ki je v jesenskem delu prvenstva igral še za Pliberk. Po mnenju Slaniča sta favorita Metlova in Grebinj. „Na prvi tekmi bo verjetno manjkal poškodovani legonar Božičevič, ostali pa so vsi zdravi,“ je zadovoljno dodal Slanič.

Perspektiven nogometaša je zgled vsem soigralcem — novi igralec Šmihela Kristijan Lopinsky

SELE:

Igralci so neresni

Iz vremenskih razlogov (veliko snega) so se Selani pripravljali večinoma v dvorani. Sicer so redno trenirali, vendar se nekateri igralci niso udeleževali treningov. Izjema je Norbert Hribernik, ki ni le redno sodeloval na treningih, temveč tudi samostojno črpal moč in kondicijo. Sekcijski vodja Nanti Olip je dejal: „Naš cilj je, da bi se posamezni igralci navadili na normalno športno življenje. Ta cilj si mora zastaviti vsak posamezen igralec. V drugem delu prvenstva pa ima vsak mlad igralec možnost, da igra v prvem moštvi. Mlade igralce je treba čimprej navaditi rednega tekmovalja, da si pridobijo izkušnje!“

*Blagoslovljene in vesele
velikonočne praznike
Vam želijo*

Uredništvo in uprava
NAŠEGA TEDNIKA

Narodni svet koroških Slovencev

Krščanska kulturna zveza

Klub slovenskih občinskih odbornikov

Koroška enotna lista

Koroška dijaška zveza

*Blagoslovljene velikonočne praznike
vošči vsem Slovincem v Celovcu
in na Koroškem*

rektor Slovenskega pastoralnega
centra v Celovcu

Roman Kutin

*Vsem cenjenim gostom in znancem želi
vesele velikonočne praznike*

GOSTILNA

Malle

SELE-CERKEV

Vesele velikonočne praznike želi

Stefan GREGORIČ
INSTALLATIONEN INŠTALACIJE

HEIZUNG
WASSER-,
SOLARANLAGEN

CENTRALNE KURJAVE
STANITARNE IN
SOLARNE NAPRAVE

Globasnitz/Globasnica, Kleindorf/Mala vas 5, Tel. (0 42 30) 270

ALPETOUR

SPEDITION-TRANSPORT-GES.M.B.H.
ŠPEDICIJSKO-TRANSPORTNA DRUŽBA Z O. J.

A-9150 BLEIBURG / PLIBERK, Lastenstraße 6

GLAS IZ CELOVCA

„Kristus je vstal,
vstanimo tudi mi . . .“
(stara velikonočna pesem)

**Drage bralke, cenjeni bralci
NAŠEGA TEDNIKA!**

V jubilejnem letu 140-letnice
ustanovitve Mohorjeve družbe v
Celovcu Vam želim v imenu vseh
sodelavk in sodelavcev vesele
velikonočne praznike in srečno
vigred!

dr. Anton Koren
direktor Mohorjeve družbe
Celovec, Viktringer Ring 26

MOHORJEVA-HERMAGORAS

Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel.: 0 463 / 56 5 15-21, faks: 51 14 89

M Mohorjeva povezuje rojake
preko vseh meja!

TISCHLEREI
MIZARSTVO

**JOHANN
Tschockl**

- FENSTER OKNA
- TÜREN VRATA
- MASSIVMÖBELBAU
- POHIŠTVO IZ MASIVNEGA LESA

9142 Globasnitz/Globasnica 106
Telefon (0 42 30) 459

*Vesele velikonočne
praznike želi
Frohe Osterfeiertage*

**ZIMMEREI
KULMESCH**

SÄGE- UND HOBELWERK
ŽAGA IN SKOBLJARNA
Rinkenberg/Vogrče 80,
9150 Bleiburg/Pliberk
tel.: (0 42 35) 32 14

*Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in svojim uslužbencem
želi veselo veliko noč*

LESNO PODJETJE

Franc Gasser

BILČOVŠ — LUDMANNSDORF 26

Telefon (0 42 28) 22 19

Vaš partner

u vseh bančnih zadevah

ZVEZA-BANK POSOJILNICA-BANK

30x na Karoškem

SODOBNE STORITVE & SLOVENSKO-EVROPSKI STANDARDI

- Hranilne vloge - dvig možen vsak čas
- Individualno svetovanje - v slovenščini
- Anonimnost vlog - visoke obresti - stabilna valuta v nevtralni državi
- Naložbe v tu- in inozemskih vrednostnih papirjih
- Naložbe v domačih in tujih valutah
- Pomoč in izvedba v mednarodnem poslovanju
- Vaš denar je varno in donosno naložen

**ZVEZA-BANK CELOVEC
POSOJILNICA-BANK**

ČLANICA AVSTRIJSKE IN MEDNARODNE

RAIFFEISENOVE ORGANIZACIJE

Želimo Vam blagoslovljene velikonočne praznike